

De Korhaan

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

jaargang 55, nummer 2
zomer 2021

De Korhaan

verenigingsuitgave van de
'Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken'

Jaargang 55
nummer 2, zomer 2021
Verschijnt 4 x per jaar
ISSN: 0929-876

Redactieadres

redactie@vwggooi.nl
R.G. (Rob) Moolenbeek, eindredacteur
Mr. J.C. Buhrmannlaan 42
1244 PH Ankeveen

Redactie

Renée Beekman
Doortje van Dijk
Dick Jonkers
Jelle Hogenbirk
Hans Hover
Paul Keuning
Rob Moolenbeek
Jeannette Tas

Ledenadministratie

ledenadministratie@vwggooi.nl
Pieternel Vlasblom
Gaast 31
1274 AP Huizen
035-5261224

Advertenties

In overleg met de redactie

Drukkerij

Ten Herkel Loosdrecht

Inleveren kopij

Uiterlijk: voor de 28ste van de maanden
december, maart, juni, september

Copyright

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen en bijbehorend copyright van beeldmateriaal.

De foto's op de omslag:

De foto op de vooromslag
'Nachtegaal' is van Yvette Kusters.

De foto op de achteromslag
'Ransuil' is van Hilde Veenstra.

inhoud

5 Oproep voor nieuwe teamleden Vogelherkenningscursus

---

17 De beste vogelfoto's van 2020

---

30 Het vogelringstation: een dagje in Wonderland!

---

en verder . . . .

- 3 Een greep uit de VWG-activiteiten
Van de redactie
- 4 Van de voorzitter
Van de communicatie
- 7 Monitoring Huiszwaluwen in 2020
- 10 De naam is niet het ding.
- 11 Halsbandparkieten in Vreeland
- 12 Mogelijk broedgeval Halsbandparkiet
- 13 Wat was interessant in de vogelbladen?
- 16 Viezen Ooievaarsvrouwen
- 25 Huiszwaluwentil op Fort Uitermeer
- 26 Vogels en hun veren
Hoe maakt u van uw tuin of balkon
een vogelparadijs en waarom?
- 27 Vogels wijzen ons de weg
- 28 Kunstzinnige, smakelijke en vermakelijke vogels
- 29 Nabije vogels
- 34 Verslag vogelringstation Oud Valkeveen 2019
- 35 Verslag vogelringstation Oud Valkeveen 2020
- 38 De Grauwe Gans in de westelijke Eempolders
- 41 Wordt het weer zo'n hete zomer?
Programma
- 42 VWG Informatie
- 43 Adressen

een greep uit de VWG-activiteiten

De afgelopen weken is er in het kader van de broedvogelinventarisatie een groep van meer dan 30 'tellers' actief geweest. Voor de beginners een inleidende cursus AVIMAP (Sovon) om alle vogels volgens de geldende richtlijnen in te voeren. Deze beginners werden aangehaakt bij doorgewinterde vogelaars om het 'tellersvak' te leren. In de volgende Korhaan volgt hopelijk een verslag van hun avonturen.

Het 'mag' bijna weer en het cursusteam is op zoek naar versterking. Ondertussen worden er mini-excursies georganiseerd voor de cursisten.

Hanneke Cusell is voor De Korhaan en de website op pad geweest om een aantal van de vele 'doeners' van de vereniging te bezoeken. In dit nummer staat een haar verhaal over de leden van ons vogelringstation.

Roodhals- en Rotgans, 10 mei 2021
Eempolder | Bert van de Broek

Van de redactie REDACTIE

Als ik dit schrijf zitten de boerenzwaluwen op eieren, zijn de huiszwaluwen druk bezig met het herstellen van hun nesten en heb ik net een paar dagen geleden mijn eerste gierzwaluwen gezien. Gisteravond -10 mei- werd ik gebeld door een bevriende vogelfotograaf met de mededeling dat hij een vreemde Brandgans met een rode nek in de Eempolder had gezien. Zo zag en fotografeerde hij vorig jaar aldaar de afwijkend gekleurde Brandgans waar ik eerder over schreef (De Korhaan 54(2): 16-17). Dus toch maar even naar de Eempolder om te kijken wat dit nou weer was. Wat bleek, het was een prachtige Roodhalsgans! Er vlak naast liep een Rotgans tussen nog vele honderden Brandganzen. Dat zal niet lang meer duren, want hun tocht naar het hoge noorden staat voor de deur. Nu worden Roodhalsganzen de laatste jaren wat vaker gezien, meestal tussen groepen Brandganzen. Maar de Rotgans is tegenwoordig zeldzamer hier in het binnenland. De hele strenge winters, waarin ze wat vaker de kustgebieden verlaten, zijn schaars. Hoe het echter precies zit is mij niet bekend. Misschien interessant om beide ganzensoorten eens onder de loep te nemen. Dan was er nog de dramatische achteruitgang van het aantal broedgevallen van de IJsvogel. De heftige vorstperiode in februari is de oorzaak van deze daling. Gelukkig houdt Jelle Harder de stand nauwkeurig bij en wellicht kunnen we in een volgend nummer concrete cijfers over het aantal broedparen geven. Een positief bericht is dat de jacht op een van onze mooiste trek-eenden, de Smient, niet meer mag plaatsvinden. De Raad van State en de rechter hebben de jacht in Noord-Holland verboden.

Verbazingwekkend was de waarneming van een koppel Patrijzen (man met twee vrouwtjes) in de Eempolders. In februari was dit groot nieuws in De Gooi- en Eemlander. Nu was de waarneming gedaan door een jager en dat geeft altijd te denken. Patrijzen zijn al decennia niet waargenomen in de Eempolders en zij waren 50 jaar geleden ook al zeldzaam. In de omliggende gebieden komen Patrijzen eveneens al lang niet meer voor. Hoe is dit dan mogelijk? Ik zet mijn vraagtekens bij deze waarneming. Wel hoorde ik bij toeval twee of drie jaar geleden dat er in de buurt van, ik meen, Nijkerk, mogelijk Patrijzen worden gekweekt. Zouden daar wat vogels ontsnapt (of uitgezet) zijn? Wie zal het zeggen, maar hoe dan ook, leden, let extra goed op deze drie Patrijzen in de polders tussen Baarn en Hoogland! Als laatste puntje wil ik u wijzen op een artikel in De G. & E. van 7 mei 2021 getiteld: "Zeldzame Karekiet pijnpunt vaarroute". Een van de laatste bolwerken (eigenlijk bolwerkjes...) van deze Grote Karekiet bevindt zich in het Vechtplassengebied. Vooral Loosdrecht herbergt nog een redelijk aantal broedparen en juist daar wil de pleziervaart doorvaartroutes maken om beter te kunnen recreëren. Als dit plan doorgaat, zal de Grote Karekiet spoedig uit ons werkgebied verdwijnen. In deze Korhaan verder nog een leuk initiatief om een exoot, de Halsbandparkiet, eens te gaan volgen. Wat weten we nu en hoeveel broedparen zijn er in 2021. Meld uw waarnemingen!! En dan toch maar weer even energie bijtanken in de Eempolders. Eerst even door de vogelloze voorste weilanden rijden, maar dan genieten op een bankje van de tientallen Grutto's, Kieviten, Tureluurs in het weidevogelreservaat. Een genot om al die geluiden zittend tot je te nemen.

R.G. (Rob) Moolenbeek

Van de voorzitter

Op het moment dat ik dit schrijf hoor ik op de achtergrond de zoveelste persconferentie over de coronamaatregelen. Eind mei worden er veel belangrijke beperkingen opgeheven. Zo langzamerhand gaan we weer terug naar een samenleving waarin we na lange tijd weer meer kunnen samenkomen. Ondertussen valt buiten veel te genieten van een relatief koud en zich langzaam ontwikkelend voorjaar dat ruim de tijd neemt om over te gaan naar de zomer.

In maart hebben we onze Algemene Leden Vergadering geheel digitaal georganiseerd. Alle leden hebben kennis kunnen nemen van de agenda, de verslagen en de plannen. Evenals vorig jaar hebben veel leden (82) de moeite genomen hun mening in te brengen. Naast unanieme instemming met het gevoerde beleid in 2020 en de plannen voor 2021 zijn er ook een aantal vragen gesteld.

Op basis hiervan heeft onze secretaris Huub Casander een compleet verslag van de ALV opgesteld, waarin ook de vragen en de antwoorden vanuit het bestuur

zijn verwerkt. Dit verslag is te vinden op de website onder het kopje 'Vereniging/ Verenigingsverslagen'.

We rekenen erop dat we volgend jaar weer een ouderwetse ALV hebben met elkaar. Over volgend jaar gesproken. Zowel Huub Casander als ik willen graag onze bestuurstaken overdragen.

Daarom hierbij een oproep aan jou. Zou jij een paar jaar als bestuurslid taken op je willen nemen? Neem eens geheel vrijblijvend contact met ons op als je meer wil weten.

De afgelopen tijd hebben wij het vooral van het digitale verenigingsleven moeten hebben. De 'Vogelgeluiden' en recentelijk de 'Weekend Weetjes' zijn zeer enthousiast ontvangen. Inmiddels is er een voorzichtige start met een nieuwe Facebookpagina gemaakt en heeft de vereniging een Instagram-account.

Het langzaam naderende einde van de coronabeperkingen betekent voor onze Vogelwerkgroep dat we deze zomer

hopelijk gezamenlijk het veld in kunnen en waarschijnlijk dit najaar ook binnen samen kunnen komen. Ons cursusteam staat te popelen om, met hun enthousiasme en deskundigheid, de vele belangstellenden op weg te helpen in vogelaarsland. De onderzoeks- en beschermingsgroepen kunnen dit najaar dan hun ervaringen, resultaten en plannen met elkaar bespreken. En onder de bescherming van de vaccinaties lijkt deze uitweg langzamerhand (met mogelijk nog wat hobbels en kuilen) ook meer een blijvend karakter te krijgen.

Als bestuur denken we eraan deze mooie ontwikkeling binnen onze vereniging te markeren met een eigen 'mini-vogelfestival'. Een dag met activiteiten en gelegenheid om elkaar te ontmoeten. Wat, hoe en wanneer volgt later.

Voor nu wens ik iedereen een fijne zomerperiode toe met veel mooie momenten in de natuur.

Piet Spoorenberg

Van de communicatie

Beste vogelliefhebbers,

De Weekend Weetjes worden uitstekend gelezen én gewaardeerd. Dank voor alle positieve reacties! Heeft u zelf een Weetje dat u met andere vogelliefhebbers wilt delen? Of een leuk of interessant thema?

Stuur een bericht naar:
Doortje van Dijk via:
communicatie@vwggooi.nl

Illustraties | Gerda Baas

OPROEP

VOGELHERKENNINGSCURSUS

TEAMLEDEN GEZOCHT

Al ruim 50 jaar organiseert de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken vogelherkenningscursussen. Zowel in het voorjaar als in het najaar worden gedurende zes aaneengesloten weken presentatieavonden en excursies georganiseerd voor beginnende vogelaars. Wij hopen in oktober 2021 weer te kunnen starten met de Vogelherkenningscursus, nadat deze in de coronaperiode drie keer niet door kon gaan.

Er is altijd veel belangstelling voor deze cursus. Veel vogelaars hebben de cursus in het verleden gevolgd. Een enthousiast team van ervaren vogelaars neemt de cursisten mee naar de wondere vogelwereld om ons heen. Boeiende presentaties en verrassende excursies vormen de basis van de cursussen.

Kennis wordt op een ongedwongen manier overgebracht. Mooie vogelverhalen bij veelal zelfgenomen foto's zijn tekenend voor de presentatieavonden. Tijdens de excursies kunnen de cursisten al heerlijk proeven van het vogelen!

Cursisten krijgen ruim de gelegenheid om vragen te stellen. Als team zeggen we altijd: "Schroom niet om vragen te stellen ook al denk je misschien dat het een domme vraag is". We willen de cursisten juist prikkelen om meer over vogels te willen weten om vervolgens bij het spotten de vogels zelf te kunnen herkennen.

Met een blik naar de toekomst, zijn we op zoek naar nieuwe teamleden. Wie wil ons enthousiaste team komen versterken? We nodigen (ervaren) vogelaars uit om vrijblijvend op deze oproep te reageren.

Lijkt het je wat om je passie en enthousiasme voor vogels aan de cursisten over te dragen? Heb je wellicht daarbij nieuwe ideeën voor de vogelherkenningscursus? Neem dan contact met ons op zodat wij je kunnen vertellen over de cursus en werkwijze en wij van jou kunnen horen wat jouw kwaliteiten zijn. Je bent van harte welkom!

Reageren kan via: cursussen@vwggooi.nl

Namens het team Vogelherkenningscursus
Francis Bakker

Illustratie | Gerda Baas

Huiszwaluw - detail nestbouw | Ruud den Hartog

Monitoring Huiszwaluwen in 2020

in het Gooi, de Vechtstreek en rond de Eem

Dick A. Jonkers

Illustraties | Henk van Bork

Met de publicatie van dit artikel over de Huiszwaluw komt er een eind aan mijn verslaglegging over de telresultaten van het aantal broedparen binnen het onderzoeksgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken. De jaarlijkse verslagen zijn enige decennia achtereenvolgens gepubliceerd. Met ingang van 1 januari 2020 ben ik eveneens gestopt als coördinator van de werkgroep 'Zwaluwenonderzoek'. Sinds mei 2020 heeft Han Westendorp het stokje van mij overgenomen.

Nieuwe koers

Als afsluiting van dit project zijn alle tellingen en de resultaten daarvan vanaf het begin van het huiszwaluwenonderzoek gedigitaliseerd door ons lid Akke de Jager. Daarna zijn ze naar Sovon verstuurd, waar ze zijn opgenomen in de monitoringreeksen van de Huiszwaluwen en geanalyseerd kunnen worden.

Weersomstandigheden

Tijdens de voorjaars trek arriveren de Huiszwaluwen doorgaans vanaf april in Nederland. De periode waarin dit gebeurt hangt af van de weersomstandigheden onderweg. Eenmaal aangekomen begint de zoektocht naar geschikte leefgebieden met locaties die goede nestelmogelijkheden

bieden. Daarnaast moet de omgeving vochtige tot natte terreinen bezitten, die modder kunnen leveren voor de nestbouw. Foeragegebieden die mogelijkheden opleveren voor Huiszwaluwen om voldoende vliegende insecten te bemachtigen, spelen eveneens een rol, maar hoeven niet per

se in de onmiddellijke omgeving te liggen. Het weer vervult bij bovengenoemde factoren een belangrijke rol. Langdurige droogte bijvoorbeeld leidt tot nadelige effecten bij de nestbouw en voor het nestsucces. Klimatologen verwachtten eind maart al dat er een droog voorjaar zou komen. Hun voorspelling is uitgekomen en dat blijkt uit het onderstaande.

De overzichten van het KNMI beschrijven de weersituatie in

ons land. De maandoverzichten laten zien hoe die was. Hieruit zijn de grote lijnen overgenomen. Voorafgaand aan de aankomst was het in maart vrij zacht en vrij zonnig. Dit weertype leidde tot een van de zonnigste maanden van de vroege lente sinds 1901. April ging door met zeer zacht en droog weer en werd gekarakteriseerd als 'recordzonnig'. Hiermee belandde deze maand op een gedeelde zesde plaats van de warmste aprilmaand ooit. Juni kenmerkte zich als zeer warm en zeer zonnig. Juli was koel, vrij droog en had een normale hoeveelheid zonneschijn.

Wel en wee

Het onderzoek is dit jaar niet verlopen zoals het zou moeten. De gegevens bleken door twee tellers niet te zijn verzameld. Een van de twee wist al van tevoren dat hij voorgoed zou stoppen en dat is zijn goed recht. De andere teller met drie gemeenten in zijn portefeuille was wel begonnen, maar is niet verdergegaan. Helaas had geen van de twee dit gemeld. Dit geschiedde pas na het broedseizoen. Te laat om nog maatregelen te nemen. Helaas is door hun

handelen een waardevolle monitoringreeks onderbroken. Gelukkig wil de teller in de drie

gemeenten op de rand van het Vechtplassengebied zijn blazoen oppoetsen. Hij gaat zijn leven beteren en in de toekomst toch weer tellen. Van Kortenhoef kwamen twee meldingen van broedgevallen, die afkomstig zijn van andere leden van de Vogelwerkgroep.

In Tabel 1 zijn de gegevens verwerkt uit de getelde gemeenten.

Zoals te zien is, is Weesp een belangrijke gemeente voor de Huiszwaluwen.

Helemaal wat betreft het aantal broedparen. Het zou jammer zijn wanneer die plaats verloren zou gaan voor het monitoring-onderzoek. Wellicht wonen er een of meer leden die deze gemeente willen doen. Dat kan alleen, maar ook door meerdere personen.

Een bewoner van de Blaricummeent vertelde aan degene die daar telde, dat een paar Huiszwaluwen drie broedsels had grootgebracht. Dit gebeuren is, wanneer het inderdaad heeft plaatsgevonden, een unieke gebeurtenis die maar heel af en toe voorkomt (Cramp, 1988). Op een huiszwaluwnest van een boerderij in Blaricum vestigde zich een paartje Huismussen.

Nadat in Muiden bij een agrariër in het voorjaar schilderwerkzaamheden waren uitgevoerd, bleven de Huiszwaluwen aanvankelijk weg. Uiteindelijk vestigden zich toch nog 61 paren. Ook kwam er op een van de nesten een Boerenzwaluw tot broeden.

In Eemnes vielen door de voortdurende droogte minstens twintig nesten van twee panden.

Vreeland herbergt steeds minder nesten door veehouders die stoppen met hun bedrijf. De Huiszwaluwen verdwijnen vaak bij gestopte bedrijven.

daar zelf een nest bouwde. De til van de RWZI in Huizen was dit jaar voor de eerste keer bezet. Er broedden vijf paren. Die bij het surfstrand in deze gemeente werd bewoond door één paar. Bij

Hoewel Kortenhoef niet als geheel is geteld, zijn er wel twee meldingen van bezette locaties. Een is afkomstig van Rob Moolenbeek die op Fort Kijkuit 9 broedparen aantrof. De andere waarneming is van Wim Fokker die 4 paren aan de Gabrielgaarde rapporteerde.

Uit Tabel 1 blijkt dat het een rampjaar was voor de nestbezetting. In acht van de negen gemeenten liep de stand terug. Loenen aan de Vecht was een gunstige uitzondering. Het droge voorjaar was verantwoordelijk voor deze achteruitgang. Een teller gaf aan dat de afname van nesten zich vooral voordeed aan de zuidzijde van gebouwen, waar door de Huiszwaluwen minder werd gebouwd dan in andere jaren. Verder zijn er diverse meldingen uit het onderzoekgebied van nesten die door de droogte op de grond waren gevallen.

Vergelijking met de populatie van het totale aantal nesten in de regio is alleen mogelijk voor de gemeenten, die zowel in 2019 als in 2020 geteld zijn. De afname bedroeg iets meer dan 35%! Waarschijnlijk zullen overal in Nederland de aantallen zijn afgenomen, maar daarover heb ik nog geen informatie kunnen vinden. Hetzelfde geldt voor mogelijke problemen in de overwinteringsgebieden of tijdens de voorjaarstrek onderweg naar hun broedareaal.

Net als in 2019 zijn de aantallen nesten per adres weer verwerkt in groepen. Elke groep geeft aan hoeveel paren zijn aangetroffen (Tabel 2). In Tabel 1 is al te zien dat er, op vijf plaatsen na, een terugval is. Helaas zijn vier woonplaatsen niet geteld.

Zwaluwentillen en losse kunstnesten

Het zwaluwentillenonderzoek werd uitgevoerd door Mieke Pieren-Olijhoek. Van de zwaluwtil in het Nautisch Kwartier in Huizen waren er 10 van de 12 bezet en er kwamen meerdere tweede broedsels. Opmerkelijk was dat een paar

het Fort Uitermeer in Weesp is in februari dit jaar een zwaluwtil geplaatst [zie artikel op pagina 25 in deze Korhaan]. Nu maar hopen dat hij al dit jaar bezet wordt.

Van de elf kunstnesten onder de Stichtse Brug was er geen enkele bezet. Het kan ook anders, zoals de vele natuurlijke nesten onder de brug over de rivier de Taag in Portugal (zie foto op de volgende pagina).

Wel was er een paartje Witte Kwikstaart

dat onder de Stichtse Brug op een van de kunstnesten heeft gebroed.

Het is jammer dat de Huiszwaluwen nog geen gebruikgemaakt hebben van deze locatie. Modder voor nestmateriaal is aanwezig. Op iets meer dan een kilometer afstand, in de nieuwbouwwijk de Blaricummeent, komen enkele tientallen zelfgebouwde nesten voor. Verspreid in de regio zijn wel kunstnesten aangebracht door particulieren, maar voor zover dit is op te maken uit de tellingen gaat het hooguit om enkele tientallen nesten.

Rode Lijst

De Huiszwaluw is een van de 87 soorten die op de meest recente Rode Lijst (2016) van bedreigde broedvogels in Nederland

Woonplaats		2020	2019
Muiden/Muiderberg	▼	121	145
Weesp		niet geteld	275
Nigtevecht	▼	29	39
Nederhorst den Berg	▼	29	34
Nieuwersluis	▲	29	19
Vreeland	▲	29	28
Ankeveen		niet geteld	44
's-Graveland		niet geteld	14
Kortenhoef		niet geteld	39
Loenen a/d Vecht	▲	55	49
Loosdrecht		30	? onbekend
Hollandsche Rading	▼	4	6
Hilversum	▼	66	78
Naarden	▼	41	46
Blaricum	=	40	40
Huizen	▲	13	8
Eemnes	▼	127	145
Eembrugge	=	13	13
Eemdijk	▼	50	118
Totaal	▼	676	1140

Tabel 1: Daling/stijging aantal nesten per dorp/stad in 2020 ten opzichte van 2019

(Bij deze eerste vangsten zijn soorten als de Nachtegaal en de Snor niet meegenomen wegens de te geringe aantallen).

	GROEP 1 1 nest	GROEP 2 2 - 10 nesten	GROEP 3 11 - 25 nesten	GROEP 4 26 - 50 nesten	GROEP 5 51 - 100 nesten
2020	61	75	17	3	1
2019	88	100	17	6	2

Tabel 2: Aantal en grootte van de Huiszwaluwkolonies tussen Vecht en Eem in 2020 en 2019.

wordt vermeld. Deze lijst is vastgesteld door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De Huiszwaluw heeft op de Rode Lijst de status 'gevoelig'. Hij behoort tot de soorten die sterk tot zeer sterk zijn afgenomen.

Het is schrikken om in de Vogelatlas van Nederland (Sovon Vogelonderzoek, 2018) te lezen dat het aantal broedparen sinds de jaren 70 schrikbarend is afgenomen met wel 75%!

Samenvatting

Er waren dit jaar een aantal problemen. Het eerste was dat de Huiszwaluwen door droogte moeilijkheden ondervonden om zich te vestigen en daarnaast het nest in goede staat te houden. Het tweede dook op toen achteraf bleek dat twee tellers hun

gemeenten niet hadden onderzocht. Door het ontbreken van de resultaten is er nu een onderbreking in de monitoringreeks. Verder verliep de communicatie moeizaam, waardoor er o.a. aanzienlijke vertraging optrad bij de verwerking van de gegevens.

Gelukkig zijn er ook positieve zaken te melden. Samen met een aantal gelijkgezinden is er een coördinatieteam geformeerd, met de nieuwe coördinator Han Westendorp.

Een andere opsteker is dat alle gegevens met de resultaten vanaf het begin van het onderzoek vele decennia terug zijn gedigitaliseerd en opgeslagen bij Sovon. Al dit materiaal levert een belangrijke bijdrage aan de wetenschap en aan de bescherming van deze vogels.

Medewerkers

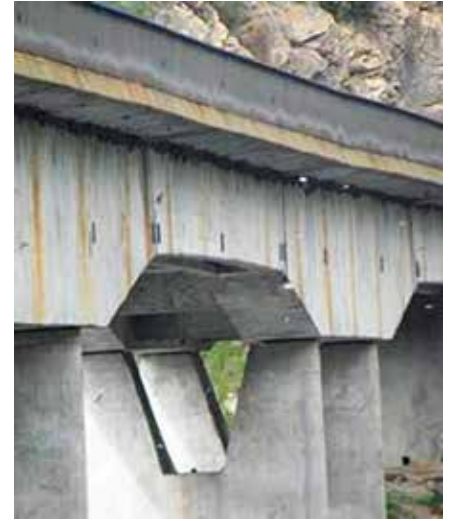
Dankzij de hulp van alle medewerkers van wie een groot aantal al zeer lang de tellingen uitvoert, is het elke keer gelukt om het onderzoek uit te voeren en kon jaar na jaar een verslag worden uitgebracht. Hartelijk dank allemaal en dat geldt natuurlijk ook voor oud-medewerkers. Zonder jullie was ik nooit zover gekomen!

Hierbij de galerij met namen van de tellers in 2020: **P. Bakker, F. Bakker, G. Bieshaar, E. de Bruin, R. van Dijk, A. Driessen, W. Fokker, L. de Groot, E. de Groot, D.A. Jonkers, W. Langendorff, R.G. Moolenbeek, E. van Oort, G. van Oort, M. Pieren-Olijhoek, K. Pranger, A. van Soest, S. Staps en M. van der Weyden.**

Huiszwaluw - nest aan zwaluwtil in Huizen | Mieke Pieren-Olijhoek

Huiszwaluw - detail nestbouw | Ruud den Hartog

Huiszwaluwnesten onder een brug over de rivier De Taag (Portugal) | Engbert van Oort

Bronnen

- Cramp, C. [eindred.], 1988. The Birds of the Western Palearctic. Volume V. Tyrant Flycatchers to Thrushes: Oxford University Press: p. 297.
- Jonkers, D.A., 2019. Huiszwaluw tellingen in 2018 bij de kolonies tussen Vecht en Eem. Korhaan 54 (1): 11-13.
- KNMI, 2020. Maand- en seizoen overzicht.
- Sovon Vogelonderzoek, 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers. Utrecht/Antwerpen: p.435.

Nijlganzen, links vrouw, rechts man, Nijkerk, 10 april 2009 | Wim Smeets

De naam is niet het ding

Ronald Hermsen

Regelmatig maak ik fietstochten met mijn oudste dochter. Zij houdt net als ik van buiten zijn en bewegen. Doordat ik nogal eens stop en door mijn kijker tuur, krijgt ze gaandeweg ook meer oog voor vogels. Dat is leuk, maar soms ook vermoeiend.

Zo zei ze laatst: "Kijk, daar heb je er weer een."

"Een wat?" vraag ik.

"Zo'n Egyptische gans."

"Dat is een Nijlgans, die ken je inmiddels toch wel?"

"Hmmm..." We fietsen door en opeens: "Maar de Nijl stroomt toch door Egypte?"

"Uhhhhh, jaaaah..."

"Nou dan."

Op dat soort momenten vind ik het heel lastig om een weerwoord te vinden op die gevatte logica van haar. Er moet me dan snel een spontaan antwoord invallen, anders verdwaal ik in de perplexiteit van mijn gedachten.

Uiteindelijk zeg ik: "In het Engels heet hij Egyptian goose, dat wel."

Dat bleek niet handig.

"Zie je, dan blijft hij voor mij ook gewoon een Egyptische gans."

Die had ik moeten zien aankomen. Toch is

voor mij de kous daarmee niet af.

"Maar hier heet hij Nijlgans."

Zij: "Ja, maar nu jij weet dat jouw Nijlgans voor mij een Egyptische gans is, dan weten we toch waar we het over hebben?"

Soms kom je er te laat achter dat je eerder had moeten stoppen.

Ze heeft echter een punt. Als je eenmaal van elkaar weet wat je met een woord bedoelt, hoeft er geen miscommunicatie te ontstaan. Als zij Egyptische gans zegt, weet ik nu zonder hapering: Nijlgans.

We kunnen gewoon verder praten in de wetenschap dat we het over dezelfde vogel hebben, maar bruikbaar is het niet. Niet-ingewijden snappen niet waardoor misverstanden en onbegrip kunnen ontstaan. Om zeker te weten dat we het allemaal over hetzelfde hebben en om goed te kunnen communiceren, is het handig om een ding met een en hetzelfde woord aan te duiden: Nijlgans, in dit geval. Zeker als het gaat over identificatie en bestudering. Over feitelijkheden.

Toch is de naam niet het ding. Het is een label. Door de gekscherende redenering van mijn dochter besef ik dat ik bij het

zien van bekendere vogelsoorten lang niet altijd voorbij de naam kijk. Het belang van het benoemen lijkt soms waarachtiger dan het zien en beleven van wat ik waarneem. Ik zie namelijk geen naam. Wat ik zie zijn vormen en kleuren, wat ik hoor zijn klanken en geluiden. De naam volstaat eigenlijk niet om dat weer te geven wat ik waarneem en wat ik daarbij beleef, zoals het woord 'ballenbak' de kleuren van alle ballen en het speelse plezier dat je erin kunt hebben niet beschrijft.

Wat ik *echt* zie bij vogels beweegt zich op een eigen(soortige) manier, heeft een aparte kleur en geluid. Met de naam kunnen we een Nijlgans aanduiden te midden van alle andere dingen in de wereld. Kunnen we meten en weten, oorzaken en gevolgen vaststellen, plannen en beleid maken, we doen kennis op; het werkveld van de ratio. Uit zien en luisteren komen verwondering, gedichten, proza, schilderijen en beeldhouwwerken voort, hier gaat de verbeelding aan de slag. En wat zijn aardappels zonder jus...?*

*Het goede antwoord is: nogal droog.

Halsbandparkieten, een tropische verrassing in het winterse Vreeland

Wim Fokker*

Deze winter [het was in 2010] kwamen de Halsbandparkieten vanwege de barre weersomstandigheden dicht bij de huizen om voedsel te zoeken. Dit leverde naast een aantal mooie foto's ook de vraag op waar deze vogels nu vandaan kwamen en wat hun status in Nederland is. Luid schetterend vliegen er in ons dorp al vanaf begin deze eeuw Halsbandparkieten rond. Eerst voornamelijk bij de Plantage maar nu ook in de nieuwe buurt. De meeste Vreelanders kennen deze groene parkietensoort uit Amsterdam, waar deze winter bijna 3800 exemplaren zijn geteld. Waarschijnlijk is begin jaren zestig van de vorige eeuw deze soort voor het eerst in Nederland gaan broeden. Vanuit India zijn de vogels ingevoerd en vanuit ontsnapte en losgelaten exemplaren is er een heuse broedpopulatie ontstaan. Vanaf 1978 zijn in Den Haag zekere broedgevallen bekend waarna de soort zich snel uitbreidde naar Amsterdam. In Den Haag leven er nu ruim 5000. De schatting is dat er nu 10.000 Halsbandparkieten in Nederland broeden. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2004 toen er op de slaapplaatsen ruim 5000 werden geteld. De vogels broeden in boomholtes, vaak in oude spechtengaten

en kunnen prima leven op pinda's en vetbollen die rijk voorhanden zijn op de voederplanken. Halsbandparkieten hebben geen concurrentie met inheemse vogelsoorten en kunnen zich bij voldoende voedsel en nestgelegenheid nog behoorlijk uitbreiden. Inmiddels is de Halsbandparkiet de Vecht verder afgezakt en broedt hij nu ook in Utrecht. Er zijn in Nederland in enkele steden ook populaties van andere papegaaiesoorten aanwezig, zoals Grote Alexanderparkieten, Koningsparkieten en Monniksparkieten. Er staan ons dus misschien nog wel meer tropische verrassingen te wachten. Ogen en oren openhouden en bijzondere waarnemingen doorgeven aan de Dorpsbode!

Uit: 'De Vreelandbode, 2010'.

*De auteur heeft aangegeven dit jaar extra aandacht aan de 'Vreelandse' Halsbandparkieten te besteden. Hij schat dat er de afgelopen jaren 10-16 exemplaren rondvliegen in Vreeland.

Halbandparkiet
11 maart 2018 | Andrea Rietbergen

Mogelijk broedgeval Halsbandparkiet op Oud-Bussem

Jan Loggen

De Halsbandparkiet heeft zijn oorsprong in Afrika en Azië en komt sinds 1968 in Nederland in het wild voor, nadat ze als huisdieren ontsnapten of expres zijn uitgezet. Ze concentreren zich voornamelijk rond de grote steden in de Randstad en vestigen zich daar in parken en omliggende bossen.

Net als in zijn oorspronkelijke leefgebied broedt de Halsbandparkiet in bestaande boomholtes. Met hun sterke snavel zijn zij in staat zelf hun nestholtes (de ingang en het interieur) aan te passen. In tegenstelling tot de meeste Nederlandse broedvogels vertoont de Halsbandparkiet al in de winter (vanaf januari) nestgedrag, zoals de verdediging van een nestholte en de inrichting ervan. Deze knalgroene parkiet is ongeveer 40 centimeter lang, waarbij de helft wordt ingenomen door de staart. Het vrouwtje is iets kleiner en de zwarte halsband ontbreekt.

Exoot of ingeburgerde soort

Bij vogels spreken we van exoten als het gaat om soorten die niet van nature in Nederland voorkomen en die (oorspronkelijk) bewust of onbewust met mensen zijn meegekomen. Ze hebben Nederland niet op eigen kracht bereikt vanuit gebieden waar ze inheems zijn. Met minstens 10.000 rondvliegende individuen is de Halsbandparkiet een van de talrijkste exoten in Nederland geworden. De vraag dient zich aan wat er bekend is over concurrentie met andere soorten?

Bij concurrentie om nestplaatsen lijkt vooral de Boomklever de klos te zijn. Deze prefereert dezelfde hollen (meestal van de Grote Bonte Specht) als de Halsbandparkiet, maar is veel kleiner en begint later met broeden. Maar ook de Spreeuw ondervindt,

getuige een directe confrontatie op een broedlocatie op 9 maart, hinder van de aanwezigheid van Halsbandparkiet. Bij schaarste aan nestplekken kunnen er dus problemen ontstaan. De meeste Nederlandse boomklevers nestelen echter in grote bossen op zandgronden, waar Halsbandparkieten (nog) ontbreken. Op populatieniveau lijkt de concurrentie mee te vallen.

Concurrentie om boomholten

De Halsbandparkiet lijkt een voorkeur te hebben voor min of meer dezelfde holtes als de Rosse Vleermuis. Dit wat betreft grootte en kwaliteit (droog, stevig hout) van holtes. In tegenstelling tot de meeste andere vleermuizen maakt de Rosse Vleermuis jaarrond gebruik van bestaande boomholtes. Door zijn vroege nestelgedrag eind van de winter vormt de Halsbandparkiet een potentiële bedreiging voor de Rosse Vleermuis.

De Halsbandparkiet in het Gooi

Vanuit Driemond en Weesp rukt de Halsbandparkiet op richting het Gooi. In januari van dit jaar hoorde en zag ik al een aantal exemplaren bij het landgoed Boekesteijn en langs het Noordereind in 's-Graveland. Op 5 maart 2021 trof ik een koppel aan in de omgeving van het landgoed Oud-Bussem tussen Bussum en Huizen. In de week van 5 tot en met 12 maart zat de man telkens naast de nestingang op wacht, terwijl de vrouw in de nestholte verbleef. Het lijkt erop alsof we hier te maken hebben met een (eerste) broedpoging van de Halsbandparkiet op Oud-Bussem. Met zijn luidruchtige papegaaingeschreeuw is dit een niet te missen soort. Het landgoed is een gebied met kleinschalige akkers en oude bomen met oude spechtengaten. De broedduur van de

soort is 22–24 dagen; in de regel worden er 3 of 4 jongen geboren, die na ongeveer 50 dagen het nest verlaten.

Hoe dit verhaal verder gaat zal gevolgd worden. Het komt in een later nummer van De Korhaan.

OPROEP

Om een beter beeld te krijgen over het voorkomen en vooral het broeden in ons werkgebied zou ik graag gegevens uit ons werkgebied ontvangen. Vooral 'echte' vastgestelde broedgevallen uit 2021 en zo mogelijk oude informatie over voorkomen en broeden worden zeer op prijs gesteld.

Gegevens graag sturen aan:
Jan Loggen
[e-mail: jan.loggen@sas.com]
of melden op 'Waarneming.nl'.

Bronnen

- Haarsma, A.J. & C. van der Graaf, 2013. Halsbandparkieten een bedreiging voor Rosse Vleermuizen? De Levende Natuur 114(1): 10-13.
- Hustings, F., C. van Turnhout, A. de Jong, A. van Kleunen, H. van Diek, J. van Betteray, 2020. Exoten, Vogelbalans 2020, Sovon Vogelonderzoek Nederland.

Halsbandparkiet ♂ | Yvette Kusters

Man op 'wacht' naast de nestholte | Jan Loggen

Het Oud-Bussemsse koppel in een dode kruin van een Beuk | Jan Loggen

Een holte wordt geïnspecteerd | Jan Loggen

Wat was interessant in de vogelbladen?

Samengevat door Paul Keuning

De Dompfoorn jrg. 55(1)

Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. Dick A. Jonkers bespreekt in 'Oeverzwaluwen, hollenbroeders bij uitstek' de condities waaronder deze nestbouwer in steile broedwanden in het werkgebied van deze Vogelwacht het ook goed zal doen. Bart de Groot geeft de stand van zaken weer bij de diverse Sovontellingen: waterwildtelling, slaapplaatsen van Zilverreigers en Aalscholvers, Blauwe Reigers, Roeken en ook met de MUS-telling is deze vogelwacht actief.

De Kieft jrg. 45(2), maart 2021

Vogelbeschermingswacht 'Zaanstreek'. Rein Beentjes meldt vanuit de Werkgroep Roofvogels en Uilen een wisselend beeld: het aantal uitgevlogen jongen van de Buizerd was met 22 het laagste in 7 jaar, terwijl de Torenavalk met 180 nakomelingen koploper was. Jan van der Geld stelt in zijn artikel 'Weidevogels, graslandvogels of boerenlandvogels?', dat we al 70 jaar lang weten dat weidevogels een hoog waterpeil nodig hebben en kruidrijk gras dat laat gemaaid wordt. Tijd dat we daarnaar gaan handelen. Neem een voorbeeld aan de paar goede plekken,

onder andere het landje van Rutte, ten westen van Zaandam. Daar hebben Snor en Slobeend, de Kleine Karekiet en de traditionele weidevogels het prima naar hun zin. Els Floris en Kees de Jager tonen met harde cijfers aan dat de Zaanstreek als winterverblijf voor de Smient een gebied van internationale betekenis is. Jan Zorgdrager heeft er sinds 8 jaar een nieuwe hobby bij: ringen aflezen van Kokmeeuwen. Een leuke ontdekking hierbij is dat Finland en Zweden hoog staan op de landen van herkomst van de meeuwen met een ring.

Limosa jrg. 94(1/2)

Tijdschrift van de Nederlandse Ornithologische Unie en Sovon. Jan van der Winden *et al.* doet onderzoek naar het broedsucces en de nesthabitat van de Grote Karekiet. In het Oostelijk Vechtplassengebied en de Noordelijke Randmeren werd gedurende twee jaar gekeken naar de omstandigheden waaronder de Grote Karekiet haar jongen grootbrengt. De rietkragen langs de Randmeren zijn meer in trek. Daar zijn rust en brede, oude rietkragen, nog niet aangetast door de Grauwe Gans. Het plaatsen van rasters om de rietkraag kan verdere achteruitgang voorkomen. René Oosterhuis deed een klein onderzoek in en bij Leek naar de biotopen van de Huismus. De bebouwde kom was minder in trek dan het land van een biologische appelweker 1500m verderop, net buiten Leek. Wouter Courtens en Ruben C. Fijn deden in samenwerking met een groep vrijwilligers van de Ringgroep Delta onderzoek naar 'Plaatstrouw van Grote Sterns in het noordelijk Deltagebied'. Het bleek dat adulte vogels trouwer aan de kolonie van afkomst zijn dan jonge Grote Sterns. H. van Diek en P. Gelderblom melden de 'Eerste nestvondst van een IJseend in Nederland' in een plas ten

zuiden van Lienden. R.J. Buijs & N. Huig telden de meeuwen in Den Haag en kwamen tot de conclusie dat de stedelijke omgeving favoriet is voor de drie belangrijkste meeuwensoorten: Kok-, Zilver- en Kleine Mantelmeeuw. Een prima plek om te overwinteren voor de eerste twee soorten.

De Kruisbek jrg. 64(1), febr. 2021

Vogelwacht Utrecht. Jan van der Winder *et al.* doet onderzoek aan de Grote Karekiet, zie Limosa jrg. 93(3) hieronder. Bert van 't Holt behandelt de geschiedenis van de Knobbelzwaan. Wist u dat deze indrukwekkende zwaan na de Middeleeuwen totaal uitgeroeid was? En dat hij in het boek 'Het Vogeljaar' van Jac. P. Thijssen helemaal niet vermeld wordt? Pas na 1930 zijn er incidentele broedgevallen in Nederland. Afschot wegens 'natuurbeheer of schade' vindt nog steeds op grote schaal plaats. Officieel is de Knobbelzwaan beschermd, maar daar wordt -zonder dat Knobbelzwanen aantoonbare schade aan het gras veroorzaken- gemakkelijk ontheffing voor verleend. Annemarie Loof schrijft een enthousiaste reportage over haar ervaring als aspirant vogelringer in de Molenpolder

(tussen Tienhoven en Maarsen). Leuke soorten vlogen in het net: Bladkoning, Sperwer en een Buizerd. Frank Haven neemt ons mee naar Batumi, waar 'de ongekende roofvogeltrek van Georgië' plaatsvindt en door vogelaars uit heel Europa gemonitord wordt. (zie www.batumiraptorcount.org).

De Tringiaan, jrg. 44(1), jan. 2021

VWG Schagen e.o. Hans Dijkstra vat het 'Aanvalsplan Grutto' samen. Een aanpak van o.a. Pieter Winsemius om de achteruitgang van de Grutto teniet te doen. Agrarisch beheer en predatorenbeheer maken deel uit van dit plan. H. Wolfswinkel meldt positief nieuws over de stand van de Huiszwaluwen in het werkgebied. In het jaar 2020 is het op een na hoogste broedresultaat van 871 uitgevlogen jongen geteld. Wolfswinkel geeft ook de tellingen door van drie steltlopers in het najaar van 2020: de Goudplevier (1323), de Wulp (1715) en de Kievit (4452).

Vogels jrg. 41(1)

Vogelbescherming Nederland. Met een appetijtelijk artikel van de conservators van het Teylers Museum worden we lekker gemaakt voor een speciale tentoonstelling met de platen van Audubon. Eenden, spechten en roofvogels komen tot leven op de dynamische actieportretten van kunstenaar Audubon (1785–1851). Het is nog even afwachten in verband met corona wanneer we deze platen in het echt mogen bewonderen. Aanbevolen is de reportage over de Hedwigepolder. Wat weet u van de Holenduif? Lees de bespreking van Ruud van Beusekom.

Het Vogeljaar jrg. 69(1), 2021

Tijdschrift voor vogelstudie. Franklin Tombeur telt het gebied 'Op De Mezendreef', een bosje tevens proefvlak van 4,5 ha. in Zeeuws-Vlaanderen op de grens met België. De landelijke trend van achteruitgang bij de gangbare soorten constateert de auteur hier ook onder de broedvogels. Een verhelderend verhaal over 'de verspreiding van vogelgriep in wilde vogels' van M. Poen, J. Verhagen en J. van der Winden. In de afkorting H5N6 staan de H en de N voor de eiwitstructuren hemagglutinine en neuraminidase. Sommige combinaties van deze in wilde trekvogels voorkomende virussen zijn hoogpathogeen en veroorzaken op grote schaal ziekten onder kippen. De scharrelkip loopt extra risico omdat hij buiten loopt. Daarom wordt wereldwijd intensief onderzocht welke vogelsoorten verantwoordelijk zijn voor de verspreiding van het virus. Ringterugmeldingen zijn waardevol bij het in kaart brengen van de trekroutes van watervogels. Niels Godijn en Linde Slikboer maken melding van de (tijdelijke) terugkeer van de Steenuil op IJsselmonde. Er is sinds een paar jaar een beduidende toename van de muizenstand dankzij een landbouwkundig experiment met als doel verhoging van de biodiversiteit.

't Zwaalfje, jrg. 9(2), najaar 2020

VWG Berkelland. Ook hier liggen de gezamenlijke activiteiten stil vanwege corona. Daarom veel herinneringen van oudgedienden. Henk Leever doet verslag van de 'Patrijzen in Berkelland in 2020' en toont aan dat meer bloemen, kruiden en insecten een gunstig effect hebben op deze insecteneters. De Patrijs is een duidelijke barometersoort. Als het goed gaat met de Patrijs, dan zijn we op de goede weg met onze natuurlijke omgeving. Met een kleine 30 broedgevallen van de Patrijs in Berkelland zijn ze daar op de goede weg.

Dutch Birding jrg. 43(1)

Tijdschrift over palearctische vogels. Uit de inhoud: Grijskopkievit bij Workum in juni 2019, in Europa niet eerder waargenomen. Ook de Mirtezanger uit de VS was enigszins uit koers geraakt

en in oktober 2019 op Schiermonnikoog in de netten van vogelringers terecht gekomen. Regelmatig worden er in het West-Palearctisch gebied nieuwe soorten waargenomen, die aan de lijst van de CSNA (Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna) toegevoegd worden. Nieuwe W-Europese soorten zijn in 2020: Witkinstormvogel, Dunbekpijlstormvogel, de Berkenfeetiran en de Preuss' Klifzwaluw.

Vanellus, jrg. 74(1)

Bond Friese Vogelwachten. I. Van der Zee: 'Maispilot matig succesvol', een proef om de randen van maisakkers kruidenrijk te maken heeft in 2020 nog niet het gewenste resultaat opgeleverd. Er zijn niet meer kuikens van Kieviten geteld, mede veroorzaakt door droogte en predatie. Janny Kamstra-Werkhoven deed samen met Gerard 20 jaar ringwerk aan Kieviten en Scholeksters in Noord-Friesland. H. Tamsma schreef een beschouwing over het provinciebeleid met betrekking tot de veenweidegebieden. Nietsdoen is geen optie: jaarlijks klinkt de bodem 1,4 cm in, dat zijn 140 cm in een eeuw! Daar zijn alle plannenmakers het over eens, inclusief het plan Grutto. Op twee vragen is nog geen duidelijk antwoord: hoe financiert Friesland de 550 miljoen euro die tot 2050 nodig is voor de verandering naar natte veenweide en wat is de positie van de boer op die drassige grond. Verder een artikel van W. Bruinsma: 'Steenmarter wordt actief bestreden, want het is een belangrijke predator'.

Vieze Vrouwen

Arda van der Lee

Ankeveen, man en vrouw op nest | Arda van der Lee

Handig voor ons als een Ooievaar een ring om zijn poot heeft, zo kan je de vogel individueel herkennen. Maar op veel nesten ontbreken de ringen aan de poten. Wie is dan wie, wie is de man, wie is de vrouw? Duidelijk op het moment dat ze paren, maar daarna...? Het verschil is eigenlijk niet te zien. Mannetjes Ooievaar zijn over het algemeen iets groter en hebben een wat langere snavel, al zijn er ook grote vrouwtjes en kleine mannetjes.

Ankeveen, het 'vieze' vrouwtje wat dichterbij | Arda van der Lee

Modder

Modder brengt uitkomst. Die is aanwezig in de nesten, en ook op de weilanden. Want dat het dit voorjaar met al die regen in maart modderig was, moge duidelijk zijn. De bewoners van de nesten gaan, ook voordat er gebroed wordt, af en toe weleens door de poten en zitten lekker weggedoken in het nest. En daar krijg je met al die natte aardklonten en modder een vieze buik van. Of je schooiert in een modderig weiland op zoek naar wat eetbaars en keert terug met modderpoten.

Vieze vrouwen

En laat dat nu handig voor ons zijn. Want bij de paring klimt het mannetje met die vieze buik of modderpoten boven op het vrouwtje. Gevolg: de vrouwtjes krijgen een vieze rug. En zolang het natte weer aanhoudt, kan je dus ook duidelijk bij niet geringde Ooievaarders zien wie het vrouwtje is. Gewoon de smerigste van de twee. Kijk maar naar het verschil op beide foto's. Duidelijk toch wie het vrouwtje is! Zo heeft elk nadeel ook zijn voordeel.

DE BESTE VOGELFOTO'S VAN 2020

Inleiding van Hugo Weenen

Op 11 februari zijn op een videobijeenkomst van de VWG Fotogroep de beste foto's van 2020 geselecteerd. Er waren twee categorieën: 1. vogels in ons werkgebied; 2. andere natuurfoto's. Voor elk van de deelnemende fotografen werd de beste foto in elk van de twee categorieën gekozen. De geselecteerde foto's van vogels in ons werkgebied worden hieronder getoond. De grote variatie aan vogels is typisch voor de vele biotopen die ons werkgebied rijk is!

In december 2020 bij de haven van Huizen. Eerst het prachtige Baardmannetjes geluid, toen mijn eerste foto van een Baardman vrouwtje, op een rietstengel, mooi boven het water, in het zachte avondlicht | Jaap Bikker

Paapje is 20 augustus 2020 gefotografeerd op de Aardjesberg, Westerheide. In augustus waren daar een paar Paapjes neergestreken en ze waren mooi te zien | **Jurriën Uiterwijk**

4 november 2020 in de Raadhuisstraat in Blaricum. Daar zaten ongeveer 30 Ransuilen in 2 kleine boompjes de dag door te brengen. Het is heel lastig om ze zo te fotograferen dat er geen takken voor zitten. Meestal slapen ze, maar soms vraag ik me af wie wie bekijkt! | **Hilde Veenstra**

Op alle heidegebieden in het Gooi broeden Roodborsttapuiten, op het relatief kleine Groeve Oostmeent zijn meestal 3 territoria en dit aantal is de laatste jaren stabiel. Om deze foto te kunnen maken heb ik een schuiltent vlak naast het pad gezet in de buurt van één van de territoria en heb daar 2 ochtenden gefotografeerd | **Hugo Weenen**

*Op de Zuiderheide was ik bezig met landschapsfotografie, een oude berk trok mijn aandacht. Nu ben ik met de uitkadering van een foto vrij lang bezig, alles moet perfect zijn. Het bleek ook de leefomgeving van deze Gekraagde Roodstaart te zijn dus na foto's snel wegwezen | **Jos Ketelaar***

Deze Reigerfoto is op 28 november 2020 genomen bij het Naardermeer | Wim de Jong

*Havik, 4 februari 2020 in Huizen. Altijd hoop je dat als het even heel stil is met kleine vogels dat er een roofvogel in aantocht is. En ja hoor, even later streek met groot gemak, schijnbaar zonder enige inspanning, een Havik op een boomtak neer. Yessss, en klikken maar! Later thuis de foto's uitzoeken, foto's weggooiden is moeilijk, want het is zo'n prachtige vogel | **Katinka Mann-Holtrop***

*Deze foto van baltzende Futen is gemaakt aan het Eemmeer op 3 mei 2020 | **Hans Hover***

*Ik heb deze foto gemaakt op de pier van Huizen op 1e Kerstdag 25 december. In plaats van met een vette hap de hele dag te zitten ben ik samen met een vriendin de natuur ingegaan. Ik had het geluk dat mannetje en vrouwtje Beardman zich lieten zien en fotograferen. Ik heb de foto manueel ingesteld gefotografeerd want ik had met mijn camera problemen met de autofocus. Met redelijk veel wind is dat gelukkig goed gelukt | **Andrea Rietbergen***

*Buizerd, Buteo buteo, etend van een prooi, vastgelegd op 11 september 2020 vanuit een vogelkijkhut aan het Naardermeer | **Steeff de Wijk***

Visarend met baars, 21 september 2020, reeds verschenen op de cover van Korhaan 2020 nummer 4 | **Burg de Man**

Deze foto is gemaakt op 30 april 2020 in Huizen in hut 1 van Dirk Jan te Pas, voor mij de eerste en enige keer dat ik een Nachtegaal heb gezien | **Yvette Kusters**

H. GRIFFIOEN

Plaatsen zwaluwtil | Werkgroep Uitermeer

Alsof de Huiszwaluwentil al jaren op Fort Uitermeer staat

Marlies van der Weyden

Op Fort Uitermeer in Weesp hebben we op 26 februari 2021 een Huiszwaluwentil geplaatst. Zo'n anderhalf jaar geleden kregen we de eerste ideeën over het plaatsen van zo'n til.

Eerst was er de voorzitter van Uiteraard/Uitermeer die zo'n til ergens had zien staan. Wouw, zou dat ook wat kunnen zijn voor Uitermeer?

Gelukkig had Rob Moolenbeek tijdens het ringen van onze Grauwe Vliegenvangers opgemerkt dat er in de nabijheid van Uitermeer op een tweetal plaatsen Huiszwaluwen broedden.

Vervolgens heb ik Dick Jonkers en Mieke Pieren-Olijhoek gevraagd om te komen kijken waar een til zou kunnen staan. Hun advies was

zo dicht mogelijk bij de Vecht en bij voorkeur met mogelijkheden voor een constante modderplek om de nesten mee te bouwen!

En dan de financiële kant. Via het programma van 'Kern met Pit' kregen we een subsidie van € 1000. Van het 'Groenfonds' van het Landschap Noord-Holland ontvingen we een bijdrage van € 2000. Nu konden we aan de slag. We hadden een tekening, kochten materiaal en beschikten inmiddels over een kundige groep vrijwilligers. Claas Frankena uit Wommels heeft nog aanvullende adviezen gegeven en regelde de standpaal en de geluidsinstallatie.

Laat de Huiszwaluwen nu maar komen!
Er is ruimte genoeg!

Bevestigen van de kunstnesten | Werkgroep Uitermeer

Ook belangrijk, de financiële afwikkeling | Werkgroep Uitermeer

Duquet, M. & S. Reeber, 2020. *Vogels en hun veren. Verenkleed en rui.* KNNV Uitgeverij, Zeist. ISBN 978 90 5011 7678, 191 pagina's. Paperback. Prijs € 32,95

Vogels en hun veren

Marc Duquet | Sébastien Reeber

besproken door **Dick A. Jonkers**

In het hier te bespreken boek wordt ingegaan op het verenkleed en de rui. Het hoofdstuk over veren en verenkleeden beschrijft waar een veer uit bestaat, de structuur en de vorming ervan. Bij de illustraties worden de onderdelen aangeduid en benoemd. Van een zestal soorten wordt de groeisnelheid vermeld. De te onderscheiden veerfuncties komen aan de orde, eveneens de uiteenlopende verenkleeden, de organisatie daarvan en dan de positie bij de vogel. Dit deel van het boek besluit met de topografie. In determinatiegidsen worden altijd specifieke termen gebruikt waarvan je dan wel moet weten welke plek van de vogel wordt bedoeld. Waar zitten bijvoorbeeld de snor, de flank of de tertials. De auteurs geven aan dat goede foto's meer verklaren dan duizend woorden en brengen dit in praktijk door die plekken aan te wijzen op 14 foto's.

Een pittig deel vormen onderwerpen in het hoofdstuk over rui en strategie. Het hoe, wat en waarom worden uit de

doeken gedaan. Hoe interessant ook, de lezer moet wel bijzonder belangstellend of specialist en vasthoudend zijn om niet af te haken. Chronologie, observaties en strategieën worden onder meer behandeld. Tussen de tekstdelen staan veel fraaie vogelfoto's met daarbij wetenswaardigheden.

Hoe het er in de praktijk aan toegaat bij de ruistrategieën, komt naar voren in het hiernavolgende deel van deze uitgave met beschrijvingen van soortgroepen en als enige apart staande soort de Pestvogel. Aan het eind worden enkele observatietests opgevoerd.

'Vogels en hun veren' is door de vele foto's en andere afbeeldingen een fraaie uitgave geworden. De tekst is diepgaand. Wie veel wil weten over de herkenning en leeftijdsbepaling van het verenkleed van vogels en hun rui komt volop aan zijn trekken. Complimenten voor de auteurs. Ook ik voel mij nu een beetje een 'plumoloog'.

Hoe maakt u van uw tuin of balkon een vogelparadijs en waarom?

Marjolein Bastin | Nico de Haan

besproken door **Dick A. Jonkers**

Vogelliefhebbers die het bovenstaande nog niet hebben gerealiseerd krijgen na de aanschaf van dit boek een hulpmiddel in handen om een vogelwalhalla te creëren. Schrijver Nico de Haan is, gepokt en gemazeld als vogelkenner, bekend van radio en tv en auteur van heel wat publicaties over vogels. Hij geeft tips die in ruim veertig rubrieken zijn ondergebracht. Die hebben af en toe intrigerende titels, zoals 'Van doorzonwoning tot luchtkasteel'

en 'Vogelverschrikkers op zonne-energie'. Het stukje over 'Bomen en struiken' biedt ideeën voor voedselverschaffing in de vorm van o.a. bessen. Voor katten- én vogelliefhebbers zijn er ook aanbevelingen. Het boek wordt afgesloten met een afvinklijst van waargenomen vogels en biedt ruimte voor notities. Medeauteur is Marjolein Bastin, onder meer vermaard door haar illustraties, die te maken hebben met de natuur.

Bastin, M. & N. de Haan, 2021. Hoe maakt u van uw tuin of balkon een vogelparadijs en waarom? Kosmos Uitgevers. Utrecht/Antwerpen. Paperback, 128 pagina's, ISBN 9789021578545, prijs € 12,50. E-book, 9789021578552, prijs € 7,99.

Het resultaat van de samenwerking mag er zijn. Alleen al het doorbladeren van deze kleurrijke uitgave is een lust voor het oog. De meeste prenten hebben betrekking op vele tientallen soorten zangvogels, die door tuinen worden aangetrokken. Zij staan in allerlei bezigheden afgebeeld, met daarbij de voorzieningen waarvan ze gebruikmaken. Verder zijn ook enkele afbeeldingen opgenomen van andere dieren die zich kunnen ophouden in het vogelparadijs.

Illustraties | Marjolein Bastin

Koks, B., 2021. Vogels wijzen ons de weg. Landbouw en natuur in balans. KNNV Uitgeverij. Paperback, 96 pagina's, ISBN 978 90 5011 8132, prijs € 11,95

Vogels wijzen ons de weg

Ben Koks

besproken door Dick A. Jonkers

De titel van dit boek komt voort uit de resultaten van een sinds drie decennia uitgevoerd en nog steeds lopend onderzoek bij de Grauwe Kiekendief. De verkregen gegevens leveren een waardevolle bijdrage aan de kennisontwikkeling van deze soort. Tevens komen het landgebruik door de agrarische sector, de verhouding tot de aanhoudende voedselproductie en de effecten daarvan op zijn ecologie aan bod. Tegelijkertijd hebben de resultaten geleid tot meer inzicht in de complexe relaties tussen agrarische cultuur en natuur. Het signaal is duidelijk. Het evenwicht tussen beide is volledig verstoord. Het roer zal om moeten. Er moet een afstemming plaatsvinden. Wanneer dit niet gebeurt zullen er cultuursteppe in stand worden gehouden. Alleen een gezamenlijke krachtsinspanning in onze samenleving zal de balans kunnen herstellen en vogels een

nieuw en levensvatbaar toekomstbeeld bieden. Landelijk zijn er al initiatieven, eveneens vanuit boerenorganisaties, die door samen te werken met natuurbeschermers voor weide- en akkervogels nieuwe kansen kunnen opleveren.

In het essay komen meer dan dertig onderwerpen aan de orde. In het betoog in deze pocketuitgave klinkt door hoe begaan de auteur is met het voorkomen van vogels op het boerenland. Het geheel is tegelijkertijd een kritische beschouwing, waarbij tal van betrokkenen langs de lat worden gelegd. Hij wijst op de noodzakelijke samenwerking tussen ecologen, natuurbeschermers en boeren. Zal duurzame landbouw een utopie blijven, of ziet onze samenleving kans het landbouwsysteem te hervormen? De tijd zal het leren!

Hooymeijer, O.C., 2019.
De nieuwe gids voor de
niet-bestaande vogels
van Europa. Uitgeverij
Noordboek, 239 pagina's,
3e druk,
ISBN 9789056154967,
prijs € 17,50.

Kunstzinnige, smakelijke en vermakelijke vogels

De nieuwe gids voor de niet-bestaande vogels van Europa

Onno (O.C.) Hooymeijer

besproken door Doortje van Dijk

De nieuwe gids voor niet-bestaande vogels van Europa is een prachtig boek waarin 49 vogels tot in detail beschreven worden. Met geraffineerde oliepastels en inkttekeningen komen deze niet-bestaande vogels tot leven. De wijze waarop Hooymeijer deze vogels beschrijft, inclusief hun wetenschappelijke namen, verspreidingskaartjes en uitvoerige gedragskenmerken, laat zien dat hij behalve kunstenaar, ook een enorme vogelliefhebber én vogelkenner is. Geheel in stijl met de specifieke taal die doorgewinterde vogelaars eigen is, spat het enthousiasme van de pagina's. Voor in het boek staat een mooi overzicht van de biotopen waarin de vogels voorkomen. Op de onherbergzame ruige bergvlaktes kun je de Wringer, Zweedkrat, Snot en Zwartruggluiper tegenkomen. Op volle zee, maar alleen als het windstil is, zie je de Schonk, Zeebrons en Zeedrijver. Bij stormachtig weer is de kans dat je de

Zeegier, Visgluiper en Zwartkopzeeduif aantreft heel erg groot. Woon je in de stad, dan zie je dagelijks onder andere de Kuifpink, Napolitaan en de Meut. Snavelvormen krijgen ook aandacht. Zo is de 'kraakvorm' geschikt voor noten en harde vruchten, met de 'haakbijlvorm' kunnen gladde vissen gevangen worden en met de 'blikopenersvorm' worden schelp- en schaaldieren verorberd. De meeste vogels hebben een passende volkswijsheid, zoals de Engelse Jan: 'Jan op het veld, avond vol geweld'. Of voor de Kleine Laars: 'Ren gerust weg, maar vlucht nimmer als een Laars'. Wie er geen genoeg van kan krijgen, krijgt als toetje achter in het boek recepten uit diverse Europese landen. Bij de Gesmoorde Wapenaar, Brilhoen met dadels uit de tajine en Schonk in eigen vet gegaard, loopt het water je in de mond. Hooymeijer heeft een kunstzinnig, smakelijk, vermakelijk verhaal gemaakt.

Wapenaar | O.C. Hooymeijer

Schonk | O.C. Hooymeijer

Van der Helm, F., 2021. Nabije vogels. Uitgeverij Noordboek, paperback, 160 pagina's, ISBN 9789056155452, prijs € 17,50.

Vogels, alledaags en altijd bijzonder

Nabije vogels

Frans van der Helm

besproken door **Doortje van Dijk**

Wie de NRC leest, zal wellicht een aantal bekende verhalen tegenkomen. 'Nabije vogels' is een verhalenbundel van columnist, dierengedragdeskundige en wetenschapsjournalist Frans van der Helm. De inleiding 'Een nachtegaal in oorlog' knalt direct bij de lezer naar binnen. Tijdens een luchtaanval, terwijl mensen de schuilkelders in rennen om te schuilen tegen de bomexplosies, zit een Nachtegaal extra luid te zingen. Van der Helm schrijft: "Een nachtegaal die, met felle oogopslag, bommenwerpers en afweergeschut probeert te overstemmen. Kijk, zo kennen we ze weer. Vogels. Alledaags, en altijd bijzonder. Daarom dit boek, met een persoonlijke blik, zonder verrekijker – op nabijheid in meerdere opzichten". Deze bundel met losse verhalen is geïllustreerd met schitterende losse schetsen van Elwin van der Kolk die we waarschijnlijk allemaal wel kennen van zijn vogels die hij heeft getekend voor de website van de Vogelbescherming.

Nachtegaal | Elwin van der Kolk

Deze schetsen zijn eenvoudig en in zwart-wit en versterken het gevoel van nabijheid van de vogels in de vogelverhalen. De hoofdstukken zijn de verschillende 'vogelbiotopen' waarin de vogelontmoetingen plaatsvinden. Stad, dorp, tuin, bos, wei, stroom, zilt en zwerk. De verhalen lezen zich als een roman en tussen de regels door leer je allemaal nieuwe dingen over de nabije vogels. De minutieuze observaties van de dierengedragdeskundige worden vertaald in poëtische en romantische zinnen, die beter beklijken dan menig wetenschappelijk verhaal. Over een stadse Huismus die geen mensen herkent, en de Huismus op het platteland wel. Over verliefde Kauwtjes, over bedelende Bosuilen en een mooie moordenaar, de Oehoe. Een boek vol vogelemoties waardoor je nog meer begrip voor de vogels gaat krijgen en ze nog beter wil beschermen.

Winterkoning | Elwin van der Kolk

Het vogelringstation: een dagje in Wonderland!

Hanneke Cusell

Oud Valkeveen, het ringterrein | Hanneke Cusell

Zondagmorgen 2 mei ga ik op de fiets naar het vogelringstation vlak bij het speelpark Oud Valkeveen. Voor mij is half acht nog redelijk vroeg, maar hier is men al een aantal uren druk in de weer. Als ik de deur van de keet opendoe zie ik twee mannen die heel geconcentreerd bezig zijn om de gevangen vogels te onderzoeken en te ringen. Harry de Rooij, voorzitter van het Vogelringstation (VRS) Het Gooi en coördinator van de ringgroep Oud Valkeveen, haalt de vogels een voor een uit de zakken die genummerd in de ringhut (keet) hangen. Hij meet van alles en voorziet de vogels van een ring, terwijl Rudy Schippers alle gegevens noteert en controleert. Na deze handelingen laat Rudy de vogel via een luikje boven het raam weer vrij.

Als ik nog maar net binnen ben, laten ze me een Gekraagde Roodstaart zien. Ik vind hem prachtig met zijn roestrode staartveren, maar ik besef dan nog niet goed hoe bijzonder het is om deze mooie vogel van zo dichtbij te zien.

Netten en CES-methode

Even later ga ik met Harry naar buiten. We nemen bewaarzakken mee om de vogels in te verzamelen die in de netten zijn beland. Ingenieuze zakken, met de hand gemaakt van stevige stof, twee ijzerdraadringen om voldoende ruimte in de zakken te creëren en van boven een koordje om de zak dicht te kunnen trekken en op te kunnen hangen. Elke zak heeft een nummer en wordt alleen gebruikt voor de baan met datzelfde nummer. Vandaag zijn er tien banen met mistnetten in gebruik. We lopen naar de verste banen die min of meer eindigen in het Gooimeer en komen onderweg Frank van de Weijer tegen. Hij is bij een andere baan bezig vogels uit de netten te halen. Al gauw

merk ik dat de laarzen die ik aan heb, geen overbodige luxe zijn. Het is behoorlijk nat en moerassig, zeker na alle regen van de afgelopen week. Het lukt niet om helemaal tot het eind van een baan te lopen zonder natte voeten te krijgen. Harry en Frank hebben dan ook lieslaarzen aan. Onderweg vertelt Harry over het gebied. Het is een Natura 2000-gebied en wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Dat wil zeggen dat Staatsbosbeheer hier het riet maait en dat de overige werkzaamheden door de werkgroep worden uitgevoerd. Waar nodig worden houtopstanden gezaagd en geknipt en 's winters worden de wilgen geknot.

Er wordt gemonitord volgens de zogenoemde CES (Constant Effort Site)-methode. Dat is een gestandaardiseerde methode die in het Verenigd Koninkrijk is ontwikkeld en nu in meerdere landen wordt gebruikt. Er wordt altijd op dezelfde locatie en op dezelfde manier met netten gevangen. Dat gebeurt eenmaal per 10 dagen in de periode half april tot

half augustus, vanaf een half uur voor zonsopgang tot zes uur later. In de zomer betekent dat dus vroeg uit de veren. Helemaal omdat het vangststelsel eerst nog helemaal opgebouwd moet worden en dat kost al gauw een aantal uren. Heel voorzichtig en met veel geduld worden de vogels uit het net gehaald. Daarna worden ze in een zak gestopt en meegenomen naar de keet.

In dit gebied zitten veel rietvogels waaronder een behoorlijk aantal Kleine Karekieten. Ook zijn er bijvoorbeeld steeds meer Cetti's Zangers. Het leefgebied van deze soort is steeds verder naar het noorden opgeschoven en zij gedijen goed in dit biotoop met zowel water en wilgen als ook struweel met bramen en brandnetels. Een interessante ontwikkeling die Rudy goed in de gaten houdt.

We lopen via allerlei paadjes verder naar andere banen. Het lijkt wel een beetje op een doolhof. In een aantal banen met netten wordt gemonitord volgens de

Mannetje Appelvink | Hanneke Cusell

Mannetje Gekraagde Roodstaart | Hanneke Cusell

CES-methode. De banen bevinden zich in verschillende biotopen, een aantal in riet- en moerasland, andere in een meer open veld-structuur of op de overgang van struweel naar bos. Deze biotopen moeten door de jaren heen zoveel mogelijk gelijk gehouden worden. Buiten de CES-banen zijn er nog andere, 'wilde' banen. Dat aantal is afhankelijk van hoeveel mensen er zijn. Op dit moment zijn er zo'n vier mensen nodig om de netten op te zetten en de vogels te ringen, maar vanaf half augustus zijn dat er meestal minimaal zes. Dan is het heel druk met alle uitgevlogen jongen en daarnaast trekvogels, die of weer vertrekken of hier juist aankomen uit noordelijke broedgebieden. Afgelopen jaar was de bemensing beperkt vanwege het coronavirus. Een tijd lang mocht er zelfs maar met twee mensen tegelijk bij het ringstation gewerkt worden. Onderweg laat Harry me een stukje terrein zien dat geschikt is gemaakt voor klauwieren en klapeksters. Er zijn doornige struiken als meidoorn aangeplant en een aantal hoge bomen is geveld. Ook is er een stukje oever geschikt gemaakt voor de IJsvogel. De uitwerpselen bij het nestje in de oeverwand duiden op activiteit, maar de vogel zelf is dit jaar nog niet gesignaleerd. Even verder neemt Harry

nog even een foto van een merelnest met jongen in een boom. Alles staat hier in het teken van vogels.

Het ringen en onderzoek

Weer terug in de keet kijk ik opnieuw gefascineerd naar het ringen. Ondertussen is ook Ab Grobbe gekomen om daarbij te helpen. Allerlei biometrische metingen worden gedaan: de vleugellengte wordt gemeten en aan de hand van de veren wordt de leeftijd bepaald. Soms zijn er groeistrepen te zien die kunnen duiden op onvoldoende voedsel tijdens de groei en alle vogels worden gewogen. Onvoorstelbaar dat een Fitis maar zo'n acht gram weegt. Vergeleken daarbij is een Grote Bonte Specht van meer dan 70 gram een hele reus. De borstveren worden soms uiteen geblazen, zodat de buik zichtbaar wordt en je in de broedtijd kunt zien of het een mannetje of vrouwtje is. Bij mannetjes wordt gekeken hoe actief de cloaca is. Als het een vrouwtje is, wordt gelet op het stadium van de broedvlek. Er zijn zeven stadia. Zo is te zien of het vrouwtje eieren draagt en als het goed is komt dat overeen met een zwaarder gewicht. Volgende stadia duiden erop dat ze zit te broeden of dat de eieren al zijn uitgekomen. Of, in het laatste stadium, dat

de jongen het nest al hebben verlaten. Dat is te zien omdat de broedvlek dan steeds verder rimpelt en weer dichtgroeit met veren. Bij vogelsoorten waar vrouwtje en mannetje elkaar bij het broeden afwisselen (zoals bij Zwartkop, Tuinfluiter en Grasmus) ontwikkelen ook de mannen een broedvlek. De bepaling van het vetgehalte geeft eveneens informatie: als er behoorlijk wat vet is heeft de vogel een lange reis voor de boeg. Als de vogel niet eerder is geringd, dan krijgt hij die nu. Voorzichtig wordt de ring om een poot aangebracht. Ringer ben je niet zomaar, daar moet je een opleiding voor volgen en ervaring opdoen bij verschillende vogelringstations. Een opleiding duurt minimaal drie jaar en als je dat met goed gevolg doorloopt, krijg je jaarlijks een machtiging. Om het te verlengen word je regelmatig bijgeschoold. Het Vogelringstation telt momenteel 19 leden, waarvan acht met een ringvergunning. Al zo'n 60 jaar worden er vogels geringd. VRS het Gooi is een van de 20 grotere ringstations in Nederland en behoort volgens Harry bij de top drie. De gegevens van alle ringstations worden doorgestuurd naar het Vogeltrekstation (VT) in Wageningen. Het VT verwerkt en beheert ze. Jaarlijks maakt Rudy een

verslag van de monitoringsgegevens van Oud Valkeveen die volgens de CES-methode verzameld zijn. De monitoringsgegevens en de analyse zijn belangrijk om inzicht te hebben in hoe het met de broedvogelpopulaties in Nederland is gesteld. Als duidelijk is hoe het daarmee gaat, kan er beleid ontwikkeld worden om de omstandigheden voor de populatie verder te verbeteren. Dat geldt voor landelijk beleid, maar ook lokaal kan het leiden tot bijvoorbeeld aanpassingen in het maaibeheer.

Als je wilt weten wat er zoal gevangen wordt, kijk dan op trektellen.nl, kies voor Ringvangsten en telpost VRS Het Gooi-Gooimeerkust.

Duidelijk is ook dat het ringen de laatste jaren steeds meer is verbreed. Op dit moment staat het onderzoek naar zoönosen in de schijnwerpers. Zoönosen zijn ziekten of infecties die van dieren op mensen overgedragen kunnen worden (geen onbekend begrip in deze coronatijd). Onderzoek hiernaar vindt men belangrijk

en er is daarom ook geld voor beschikbaar. Om een monster te mogen nemen moet je ringer zijn en daarnaast een aparte cursus gevolgd te hebben om dierproeven te mogen doen.

Op Oud Valkeveen worden op één ringdag meestal drie of vier monsters genomen. Vandaag neemt Harry een monster bij een vrouwtjesmerel. Merels hebben de afgelopen jaren veel te lijden gehad van het usutuvirus; nu lijkt het virus weer op zijn retour. Voordat Harry de vogel bemonstert, verwijdert hij eerst vijf kleine teken, nog nimfen, uit de oogrand van de Merel. Dat alles met een heel klein tekentangetje, echt precisiewerk. Ook deze teken worden opgestuurd voor onderzoek. Dan neemt hij een keelwab, een cloacaswab en een bloedmonster uit een ader aan de onderkant van de vleugel. Samen met een veer wordt alles goed verpakt om opgestuurd te worden naar het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam waar het verdere onderzoek uitgevoerd wordt.

Wil je meedoen?

Dat kan! Bij het VRS Het Gooi is behoefte aan mensen, zowel bij het vangen en ringen, als voor het onderhoud van het terrein. Een paar voorbeelden.

Bij het vangen en ringen gaat het om personen die meelopen met het uit de netten halen van vogels, het sjuuwen en opzetten van de netten en het opschrijven van alle gegevens. Bij het onderhoud van het terrein gaat het om zagen en knippen van vegetatie en het wilgen knotten in de winter, het vrij houden van de paden en het schilderen van de keet. De drempel om mee te doen ligt laag, maar je moet wel regelmatig beschikbaar zijn, bijvoorbeeld één keer per maand. Verder moet je goed ter been zijn en een redelijke conditie hebben. Een heel andere groep, biologiestudenten die onderzoek willen doen, is ook van harte welkom!

Als je je wilt aanmelden of als je vragen hebt, kun je een mailtje sturen aan vrs.hetgooi@gmail.com.

Ab Grobbe ringt een Grote Bonte Specht | Hanneke Cusell

Wat maakt het ringen zo leuk?

Duidelijk is dat Harry, Rudy, Frank en Ab alle vier heel enthousiast en gedreven met het ringen bezig zijn en dat ze dit al jaren doen. Ik vind het allemaal interessant en ben diep onder de indruk. Wat maakt dit werk nu zo leuk? Voor Harry is het duidelijk: het is genieten, 's morgens de zonsopgang zien en in het voorjaar de Nachtegalen horen. Het is een andere wereld, eigenlijk een spannend jongensverhaal waarin je nooit weet wat je kan verwachten. En heel veel van wat we over vogels weten is te danken aan ringonderzoek.

Een heel spannend verhaal op dit moment is het onderzoek met geolocators. Hier en bij het VRS De Haar (Utrecht) zijn Kleine Karekieten en Bosrietzangers teruggevangen die eerder met een geolocator waren uitgerust. De gegevens van deze dataloggers geven inzicht in de route die de vogels tijdens hun trek afleggen. Je ziet nu in een notendop bepaalde facetten van de vogeltrek wat 60

jaar aan ringgegevens niet heeft kunnen opleveren. Heel fascinerend in deze zo snel veranderende wereld.

Soms is er onbegrip bij mensen, ongefundeerde anti-ringergevoelens en de broodjeaapverhalen over het ringen van vogels. Zelf vroeg ik me voor het bezoek ook af wat het vangen en ringen met een vogel doet en of dat geen traumatische ervaring is. Maar volgens Harry is dat minimaal. En eerlijk gezegd heb ik geen gestresste vogels gezien. Ze waren allemaal heel rustig, zelfs de Grote Bonte Specht waarvan verwacht werd dat hij veel kabaal zou maken, bleef heel kalm en een van de Cetti's Zangers zong zelfs in de hand van de ringer. En als bijkomstigheid, de vogelringers ruimen alle aangespoelde troep langs de Gooimeerkust op.

Kers op de taart

Om ongeveer 12.15 uur is de officiële vangperiode voorbij. In totaal zijn er 66 vogels van maar liefst 20 soorten gevangen. En de laatste gevangen vogel is

als de kers op de taart een heel bijzondere: een prachtige Appelvink. Schitterende kleuren en een indrukwekkende snavel die er uitziet of hij van metaal is gemaakt. Een snavel met maar liefst 50 kg bijtkracht, waar je beter niet je vinger tussen moet krijgen! Om vogels die ik normaal niet tegenkom, in levenden lijve van zo dichtbij te zien, is toch wel heel anders dan op een foto of door een verrekijker ver weg op een tak. Het is bijna een beetje magisch. Dan, na het inschuiven en opruimen van alle netten, is het echt voorbij. Nog net voordat we weggaan, ontdek ik dat het Vogelringstation het Gooi nog veel meer doet dan monitoren op dit ringstation. Zo wordt naast de ringactiviteiten bij Oud Valkeveen voor voornamelijk zangvogels ook veel aandacht besteed aan uilen, roofvogels en Raven. Iets om een volgende keer verder te ontdekken. Voor nu zit het erop. We verlaten het terrein en ik ben weer terug uit Wonderland in de gewone buitenwereld en een bijzondere ervaring rijker.

Het meten en wegen in de 'keet', links Harry de Rooy, rechts Rudy Schippers | Hanneke Cusell

Schippers, R., Verslag van het vogelringstation Oud Valkeveen 2019. Uitgave Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, rapportnummer 294: ongepagineerd [7 pp.]

Verslag vogelringstation Oud Valkeveen 2019

Rudy Schippers

besproken door **Paul Keuning**

Uit het verslag blijkt dat er in 2019 diverse records gebroken zijn. Het aantal van 7919 geringde vogels is hoger dan dat van de voorafgaande zes jaar. De eerste Rietzanger vloog al op 7 april in de netten. Zo vroeg in het jaar was nog niet eerder gebeurd. De koude periode die daarna aanhield tot half mei, betekende dat de Kleine Karekieten later aankwamen. Nog een record: wel 50 verschillende Cetti's Zangers zijn geringd, waarvan er drie paar in de directe omgeving hebben gebroed.

C.E.S. (Constant Effort Site)

Met het CES-project wordt op gestandaardiseerde wijze informatie verzameld over aantalsontwikkelingen van vogels. Het gaat dan onder andere om overleving, reproductie en verspreiding van die vogels. Het CES-project wordt in een groot aantal Europese landen op dezelfde wijze gerund en de gegevens worden centraal opgeslagen en kunnen op Europese schaal worden geanalyseerd.

ringjaar	2018	2019
Kleine Karekiet	1868	1968
Boerenwaluw	1140	1771
Zwartkop	591	773
Pimpelmees	347	868
Koolmees	255	350
Tjiftjaf	216	344
Roodborst	212	265
Rietzanger	203	275
Rietgors	174	96
Tuinfluitter	131	118

Top 10 van het aantal gevangen vogels in 2018/2019

Aanhoudend waakzaam

De ringgroep is in het vroege voorjaar en in de herfst van 's morgens voor zonsopkomst tot het eind van de ochtend druk bezig met het vangen, ringen en registreren van de vogels. Van iedere vogel worden de maten en het gewicht genoteerd.

Geolocators

Van de 20 Kleine Karekieten die in voorgaande jaren uitgerust werden met een geolocator, zijn er 7 teruggevangen. Dit aantal is boven verwachting! De berg aan data wordt nog ver- en bewerkt. Wel is al duidelijk dat deze vogels de winter doorgebracht hebben in een groot gebied ten zuiden van de Sahel. Met een extra blauw ringetje om de poot zijn deze al eerder geringde karekieten opnieuw vertrokken naar Afrika. Interessant zal zijn om te zien of bij terugvangst in komende jaren deze vogels dan dezelfde route nemen als in 2019. Van de gezenderde Bosrietzangers, die gebruikmaken van de oostelijke trekroute naar Afrika, werd er niet één teruggevangen. Mogelijk heeft het slechte weer in de Balkan daar een rol bij gespeeld.

Bijzondere terugvangsten

Op 23 augustus werd een Rietzanger uit Denemarken gevangen en op 22 september een Kleine Karekiet uit Zweden. Een Goudhaan die op 10 november werd bemachtigd was geringd in Stockholm (Zweden).

Een terugmelding van een op 23 januari 2014 in Zambia door Bennie van den Brink geringde Boerenwaluw was echt bijzonder.

Het vangen van de twee Waterrietzangers in augustus is ook het vermelden waard. Dit is een zeer bedreigde Europese soort geworden.

Verlag vogelringstation Oud Valkeveen 2020

Rudy Schippers

Cetti's Zanger, Spanje, Barruecos, 17 april 2017 | Paul van der Poel

Het naast het pretpark van Oud Valkeveen gelegen ringgebied van het Vogelringstation het Gooi grenst over ongeveer 350 m aan het Gooimeer en omvat een terrein van nog geen 4 hectare. Doordat het gebied bij wind uit het noorden voor een groot deel onder water komt te staan en droogvalt bij wind uit het zuiden zie je een afwisseling van rietzones met gevarieerd struweel en op hogere delen zelfs nog de zomereik. Vogels uit het bos aan de zuidkant van het gebied en vogels van de aangrenzende villatuinen komen hier bij droogte drinken. Het gebied herbergt derhalve een grote variatie aan vogels.

Het vroege voorjaar van 2020 werd gekenmerkt door een warme periode met wind uit het zuiden waardoor verrassend veel trekvogels eerder terugkeerden dan in voorgaande jaren. In de VWG Nieuwsbrief van 12 april werd al melding gemaakt van het ene fenologische record na het andere. Dat mooie weer zorgde er bij Oud Valkeveen zorgde ook voor dat er op meer dagen dan gebruikelijk geringd werd, waarmee deze vroege vogeltrek vastgelegd kon worden.

Neem nu de Zwartkoppen. In normale jaren vangen we daarvan in de eerste twee weken van april minder dan 10 vogels. Dit jaar ving we op 5 april de eerste vijf, twee dagen later hingen er 35 in de netten maar ook de 25 Zwartkoppen die we op 8 april ving we mochten er zijn. Op 12 april hadden we er zelfs 41. Nooit eerder kregen we in het Gooi zo vroeg in het jaar zo veel Zwartkoppen. Opvallend was wel dat het vrijwel allemaal doortrekkers waren want ze werden niet of nauwelijks teruggevangen. Een van die Zwartkoppen

was eerder in België geringd. Wat ook heel erg opviel was dat er in die acht dagen veel meer vrouwtjes (73) gevangen werden dan mannetjes (33).

Toen we op 15 maart een Rietzanger uit het net haalden kwam er gelijk bericht dat dit een nieuw record voor Nederland was. Tot dit jaar was die eerste vangstdatum weggelegd voor de Oostvaardersplassen op 24 maart 2014. Onze vangst was dus negen dagen vroeger dan die in 2014.

Begin april hebben we in drie dagen tijd zelfs 18 Rietzangers kunnen verwelkomen, waaronder een vogel met een vers aangelegde Belgische ring.

Op 8 april viel er weer een fenologisch record toen we de eerste Kleine Karekiet vingen. Dat was niet alleen de vroegste voor dit jaar maar ook de vroegste die ooit op een Nederlands ringstation gevangen was. Deze keer scheelde dat maar een dag met de vogel die in 2011 in het Friese Bergumermeer gevangen werd en in 2009 bij Almere, maar toch. Voor het Gooi was dit twee weken eerder dan gebruikelijk. Overigens bestaat er nog één vroegere melding van een Kleine Karekiet en wel onze vangst op 1 januari 2012 bij Oud Naarden. Dat was waarschijnlijk een overblijvende vogel en het is nog maar de vraag of die ooit naar het warme zuiden is vertrokken.

Ook de Sprinkhaanzanger die op 5 april werd gevangen bleek de eerste van dit jaar voor Nederland te zijn. Dat was maar net even later dan het eerdere record van 3 april 2005 in Castricum. Op 8 april vingen we de tweede terwijl er op die dag bij Oud Valkeveen op drie plaatsen Sprinkhaanzangers te horen waren. Op dezelfde dag, hoorden we de eerste Nachtegaal van het jaar en vlogen er Boerenzwaluwen uit het riet, wat voor ons ook eerder was dan in andere jaren.

Ook de Snor was er vroeg bij en onze vangst van 7 april was wederom de eerste van het jaar voor Nederland. Wanneer we naar voorgaande jaren kijken dan blijkt dat hij alleen eerder in Saeftinghe (Zeeland) op 2 april 2014 gevangen was en tevens op 4 april 2011 bij de Oostvaardersplassen. Overigens kregen we bericht dat dit jaar de Snor al een week eerder op een aantal plaatsen in het Gooi en de Vechtstreek te horen was. Op 19 april werd de eerste Grasmus van het jaar gevangen en ook kregen we toen twee

Tuinfluiters in de netten, waarvan een die eerder geringd was. Deze terugvangst betrof een Tuinfluiter die op 1 juli 2018 als jonge vogel bij Oud Valkeveen van een ring werd voorzien. Voor beide soorten is het alweer de vroegste datum voor Oud Valkeveen en Oud Naarden zoals te zien in tabel 1. Op andere ringstations werden beide soorten 2-3 dagen eerder gevangen. De Blauwborst van 5 april werd ruim een week later gevangen dan in eerdere jaren. Elders in het Gooi werd hij al een tijdje gehoord.

Blauwborst | Marold Brom

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Gemid.
Fitis	05-apr	7-apr	8-apr	2-apr	3-apr	12-apr	13-apr		8-apr	2-apr	5-apr	29-mrt	5-apr
Rietzanger	15-mrt	7-apr	22-apr	2-apr	24-apr	3-mei	13-apr	21-apr	15-apr	10-apr	18-apr	13-apr	13-apr
Blauwborst	5-apr	31-mrt	22-apr	26-mrt	8-mei			5-mei	1-apr	2-apr	9-mei	26-apr	16-apr
Kleine Karekiet	8-apr	28-apr	22-apr	16-apr	24-apr	12-apr	20-apr	21-apr	29-apr	24-apr	18-apr	26-apr	20-apr
Sprinkhaanzanger	5-apr	21-apr			10-apr			19-mei	15-apr	24-apr	25-apr		21-apr
Braamsluiper	26-apr	28-apr	22-apr		17-apr	3-mei		21-apr	21-apr				24-apr
Grasmus	19-apr	21-apr	22-apr	30-apr	24-apr	26-apr	4-mei	28-apr	29-apr	24-apr	25-apr	26-apr	25-apr
Tuinfluiter	19-apr	21-apr	29-apr	30-apr	24-apr	26-apr	20-apr	28-apr	29-apr	24-apr	25-apr	10-mei	26-apr

Tabel 1: Overzicht van de eerste uit Afrika terugkerende soorten bij de Gooimeerkust

(Bij deze eerste vangsten zijn soorten als de Nachtegaal en de Snor niet meegenomen wegens de te geringe aantallen).

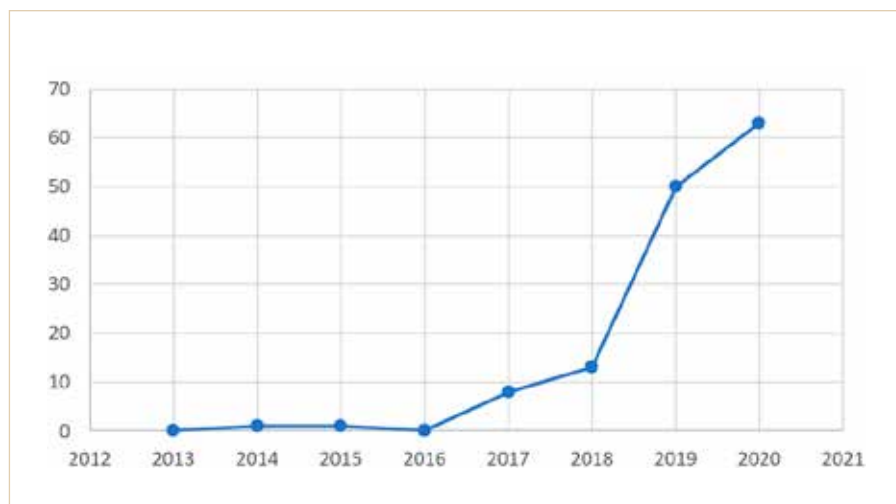
Tijdens de CES-periode (vanaf half april) wordt er normaal gesproken maar een keer per week in het weekend geringd. Veel van de bovenvermelde vogels zijn mogelijk enkele dagen eerder gearriveerd maar niet eerder gevangen.

Met al deze vroege vogels in 2020 gaat men zich afvragen wat de oorzaak van hun vroege komst was. Kennelijk hebben dit voorjaar vogels die terugkwamen uit Afrika gebruik kunnen maken van sterke winden

uit het zuiden. Een voorbeeld daarvan betreft de Koekoek. Bij www.bto.org/cuckoos kunnen de trekbewegingen van met zenders voorziene Koekoeken worden gevolgd. De eerste Koekoek die op 20 april in Engeland terugkwam bleek een week daarvoor nog in Ivoorkust te zitten. De terugreis heeft hij met behulp van sterke rugwinden kunnen afleggen met een gemiddelde snelheid van 700 km per dag.

Benieuwd naar de overige bevindingen tijdens het broedseizoen 2020? Lees het VWG-rapport nummer 295 'Jaarverslag 2020 Vogelringstation het Gooi' via onze site.

Tabel 3: Explosieve stijging aantallen Cetti's Zangers bij Oud Valkeveen

Wil je dit jaar meewerken met het vogelonderzoek op het ringstation? Neem contact op met Rudy Schippers. Dichter bij de vogels kan je niet komen!

Contact

e-mail : rudyschippers@hotmail.com

telefoon: 035 5435458

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Winterkoning	3		4	4	1	1	
Tjiftjaf	5	4	3	5	8	2	5
Heggenmus	2	4	3	1	2		2
Roodborst	1	3		3		1	
Zwartkop	3	3	6	5	1	2	
Merel			2	3	2		2
Zanglijster	1	1		1	2	1	1

Tabel 2: Aantal vroegbroedende korte-afstand trekkers en standvogels bij Oud Valkeveen

De Grauwe Gans in de westelijke Eempolders

Jan Mooij

Grauwe Ganzen in de Eempolder | Jeannette Tas

In 2008 is er al eens een artikel verschenen over de Grauwe Gans in de westelijke Eempolders. In die tijd namen de aantallen ieder jaar nog sterk toe. Inmiddels zijn we dertien jaar verder en het lijkt een goed moment om te bekijken wat er inmiddels gebeurd is.

De grafieken 1 en 2 laten duidelijk zien dat sinds het begin van de tellingen de aantallen enorm zijn gestegen. In het begin klaagde men dat er weinig ganzen aan de grond kwamen, terwijl er nu geklaagd wordt dat er veel te veel ganzen zijn. In de broedtijd worden tegenwoordig in en bij de polders de eieren van Grauwe Ganzen aangeprikt om de aanwas te beperken.

Als we naar grafiek 2 kijken zien we dat de sterke toename van de aantallen voorbij is. In 2010 werd de top bereikt, daarna is afgezien van een enorme piek in 2014 eerder sprake van afname dan van toename. In hoeverre de bestrijding daaraan bijdraagt kan uit onze waarnemingen natuurlijk niet worden bepaald. Wij zien ieder jaar Grauwe Ganzen met groepen jongen, dus het is zeker niet zo dat alle nesten gevonden worden. Dat is ook niet te verwachten, want Grauwe Ganzen broeden vaak in

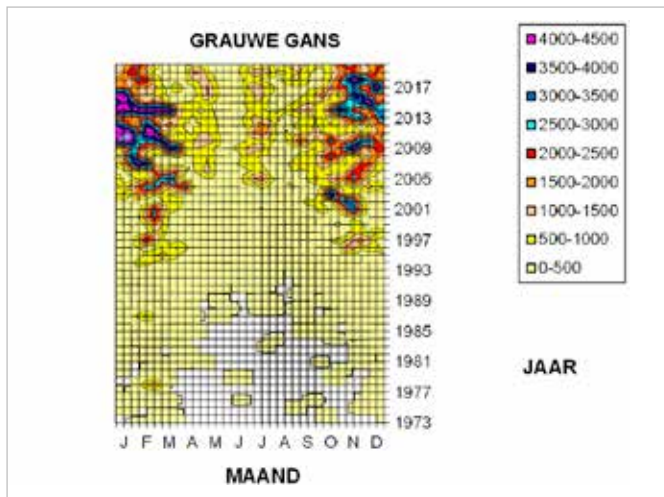
onoverzichtelijk en ontoegankelijk terrein.

Bij het bepalen van de eventuele schade moet onderscheid worden gemaakt tussen de winter en de zomer. In de wintermaanden is het vee niet in de wei en wordt er ook geen grasgemaaid. In principe zou het gras dat de ganzen eten in de lente voor het vee gebruikt kunnen worden, maar het schijnt dat dit niet zoveel uitmaakt. Het kortere gras maakt een groeispurt en tegen de tijd dat er gemaaid wordt is de achterstand grotendeels ingehaald. Toch is er wel een effect, zeker omdat er in de winter veel meer ganzen zijn. Dat zijn trouwens lang niet alleen Grauwe Ganzen. In de winter zijn de Kolgans en de Brandgans veel talrijker.

Voor de zomerganzen is het verhaal anders. Die grazen tegelijk met de koeien en de 'maaimachines' en alles wat ze eten

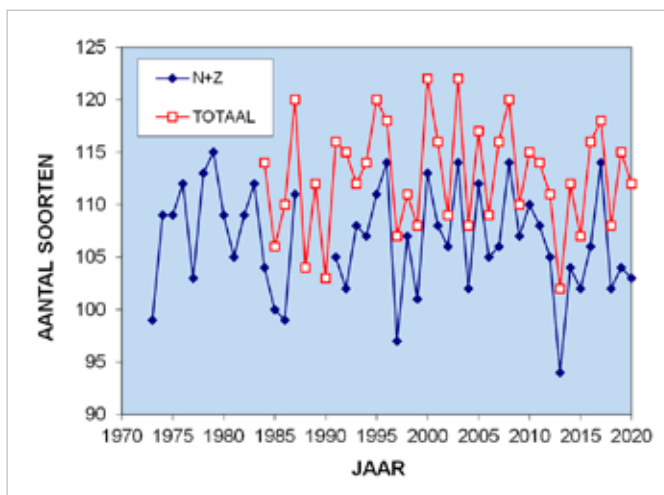
gaat er voor de boer af. Tot begin mei zijn er nog veel Brandganzen maar die zitten in die periode eigenlijk alleen maar in het reservaat. Daarna zijn de Grauwe Ganzen heel duidelijk de belangrijkste soort, zeker nu de Canadese Gans en de Nijlgans sterk zijn afgenomen. We zien in grafiek 3 dat tussen 2000 en 2010 de aantallen snel gestegen zijn en dat ze daarna rond de 600 ganzen blijven schommelen. Er zijn geen aanwijzingen dat de aantallen verder oplopen. Het is natuurlijk een aardig aantal, maar wij tellen ruim 2400 hectare, wat neerkomt op één gans per vier hectare. De verdeling is natuurlijk niet homogeen, plaatselijk kan de dichtheid groter zijn.

De verdeling over het jaar geven we in grafiek 4. Het gaat hier over drie periodes van ieder zes jaar. In de winterperiode zien we duidelijk meer Grauwe Ganzen dan in de zomer. Het blijkt ook dat de

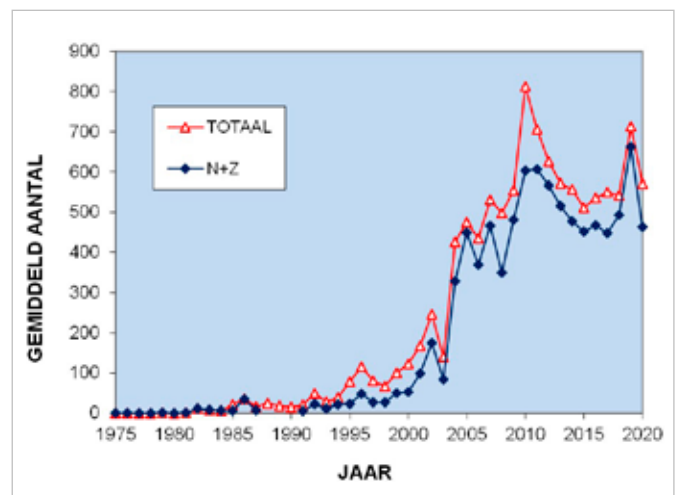

Grafiek 1. Samenvatting van alle telresultaten voor de Grauwe Gans.

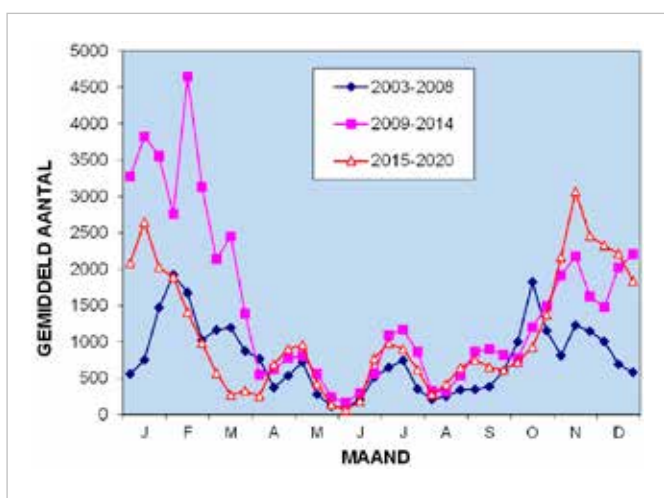
Grauwe Gans met pul | Jeannette Tas

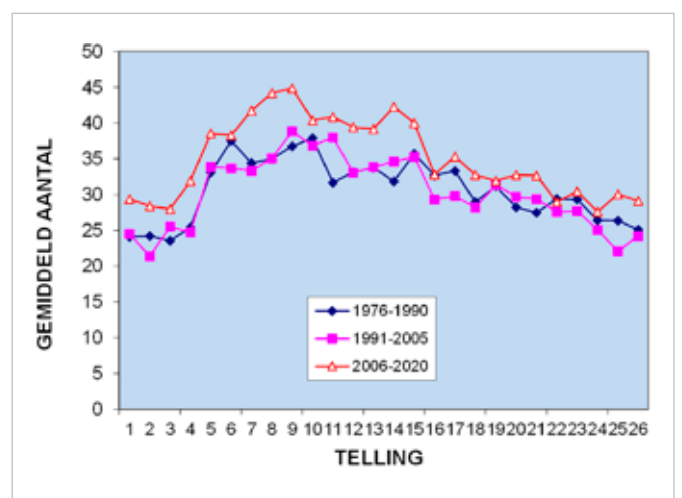
Grafiek 2. Totaal aantal getelde Grauwe Ganzen. De blauwe lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de rode lijn de totale aantallen.

Grafiek 3. Gemiddeld aantal Grauwe Ganzen in de periode april tot en met september per jaar. De blauwe lijn geeft de aantallen zonder de Oostermeent, de rode lijn de totale aantallen.

Grafiek 4. Gemiddeld aantal Grauwe Ganzen per decade voor drie periodes van zes jaar.

Grafiek 5. Gemiddeld aantal Grauwe Ganzen per decade voor de periode 2015 tot en met 2020 in de verschillende telgebieden.

Compilatiefoto van Grauwe Ganzen: boven | Jan van Gastel - onder: Gemaal Eemnes | Jeannette Tas

recente afname van de aantallen helemaal plaatsvindt in de eerste maanden van het jaar. Je kunt je afvragen of dit te maken heeft met de sterke toename van de aantallen van de Brandgans. Die heeft zijn grootste aantallen in de eerste maanden van het jaar. Het is moeilijk om hier een oorzakelijk verband te bewijzen.

In grafiek 4 vallen twee pieken op in april/mei en in juli. Deze pieken komen in alle periodes voor en lijken daarom niet op toeval te berusten. In het begin van de tellingen komen deze pieken trouwens niet voor. De eerste piek begint rond 2000 zichtbaar te worden, de tweede piek rond 1990. In grafiek 5 geven we de verdeling per telgebied voor de periode 2015-2020. Er blijkt een verschil te zijn tussen de verhouding van de pieken. In Noord en de Oosterveen zijn de twee pieken ongeveer even groot, in Zuid is de tweede piek veel groter dan de eerste.

Het ligt voor de hand om een verklaring hiervoor te zoeken in het gedrag van Grauwe Ganzen in de broedtijd. Het leggen

van de eieren vindt plaats in begin april. De broedduur is ongeveer dertig dagen en de eerste piek in de aantallen valt dan min of meer samen met het uitkomen van de eerste eieren. Op zich lijkt dit geen logisch moment. Als de jongen uit het ei komen zoeken de Grauwe Ganzen in eerste instantie de dekking op en blijven dus buiten de open polders. De enige verklaring die ik kan bedenken is dat het hier gaat om ganzen waarvan het broedsel is mislukt. Dat zal veel voorkomen, ook al omdat de eieren vaak aangeprikt worden om het uitkomen te voorkomen en zo de aantallen kleiner te houden. Het is mij niet duidelijk waarom de aantallen in de loop van mei weer afnemen. Misschien doen deze vogels een nieuwe broedpoging of ze vertrekken naar andere streken.

In juli worden de jonge ganzen zo groot dat ze kunnen vliegen. Dat betekent dan dat ze met hun ouders naar de weilanden kunnen gaan om daar te foerageren. Daardoor kunnen wij ze makkelijker tellen en dus lopen de getelde aantallen op. Door hun toegenomen actieradius zien

wij ze in deze tijd niet alleen in Noord en de Oosterveen, maar ook in Zuid, dat verderaf ligt van het Eemmeer, waar de meeste nesten te vinden zijn. In augustus ruien de Grauwe Ganzen. Ze kunnen dan enige tijd niet vliegen en zoeken daarom ontoegankelijke gebieden of open water op. Dat verklaart de afname in augustus in de Eemepolders.

Literatuur

- Jonkers, D.A., R.A. Kole & J. Taapken [red.], 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. VWG het Gooi en Omstreken, Hilversum.
- Bijlsma, R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse Vogels van Nederland. (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Cramp, S. et al., 1977. Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. Oxford University Press, Oxford.

Een eigen vogelkijkhut in het Reestdal

Verblijf eens in een ‘heidehuisje’ met een eigen kijkhut uitsluitend voor gasten in het natuurgebied van het Reestdal in Drenthe.

Nico de Haan ging u voor: ‘Als je niet aangestaard wordt door de Schotse Hooglanders dan word je wel begluurd vanaf de kale topjes van het struikgewas door de roodborsttapuiten.’

Er is een laadpaal geplaatst voor elektrische auto’s.
Meer informatie op: www.heidehuisje.nl of 06-81525089

Wordt het weer zo’n hete zomer?

Vorig jaar hadden we een bijzonder hete zomer. Er was sprake van een echte hittegolf en 8 augustus was de heetste dag ooit gemeten. **Femmy Landman** hield het hoofd koel en ging op 13 augustus de Eempolder in. Zij maakte onderstaande bijzondere fotoserie. Door de extreme hitte zaten veel vogels met hun snavels open voor wat verkoeling.

Stormmeeuw

Raven

Torenvalk

PROGRAMMA

In verband met de Covid-19 epidemie is het programma beperkt. Voor alle activiteiten geldt dat aanmelden via de website verplicht is. Tussentijdse activiteiten of wijzigingen worden aangekondigd via de nieuwsbrief en zijn te lezen op www.vwggooi.nl.

Werkgebied

Wijzigingen ledenregister

Selectie van 18-02-2021 t/m 04-06-2021

Nieuwe leden	aantal	18
Geroyeerde leden	aantal	8
Opgezegde leden	aantal	0
Overleden leden	aantal	1
Nieuw en weer vervallen	aantal	0
Totaal	aantal	877

In verband met de wetgeving in het kader van de privacybescherming worden alleen totalen opgenomen.

Contributie en lidmaatschap

- Het lidmaatschap is inclusief ons verenigingsblad De Korhaan.
- De contributie van de Vogelwerkgroep bedraagt minimaal € 20,- per jaar.
- Leden uit één gezin of samenwonenden kunnen huisgenoot-lid worden. De contributie is dan minimaal € 7,- per jaar. Je ontvangt dan geen tijdschrift.
- Opzeggen van het lidmaatschap graag vóór 1 november van het lopende kalenderjaar.

Schenken

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is als **ANBI** aangemerkt en daardoor zijn uw giften onder voorwaarden aftrekbaar bij de Belastingdienst. Daarnaast kunt u in uw testament een legaat opnemen ten gunste van de VWG. Het is gewenst dit wel met uw notaris te bespreken.

Aanleveren kopij/artikelen De Korhaan

- Kopij/artikelen worden bij voorkeur digitaal aangeleverd in Word (ook tabellen).
- Figuren, foto's en tabellen/grafieken worden afzonderlijk meegestuurd. Onderschriften bevatten figuur-nummer, beschrijving, datum en fotograaf.
- Fotobestanden onbewerkt en in zo hoog mogelijke resolutie (>300 dpi) bij voorkeur via wettransfer aanleveren. Vermeld altijd locatie, datum en fotograaf.
- Bij aangeleverde foto's, plattegronden, figuren etc. gaat de redactie ervan uit dat de schrijver over de copyrights beschikt. Eventuele kosten i.v.m. copyrights (navordering) zijn voor de auteur.
- In de tekst zo nodig een verwijzing (onderschrift) waar de figuur/foto geplaatst moet worden.
- Nederlandse soortnamen beginnen met een hoofdletter, families e.d. met een kleine letter.
- Bij 'Bronnen/literatuur' de auteur, jaartal, titel, tijdschrift/boek met uitgever.
- Boekbesprekingen ca. 300 woorden. Een hoofdartikel maximaal 2500 woorden en zonodig meer in overleg.

Kopij volgend nummer uiterlijk voor: 28 JUNI 2021

Kopij kunt u sturen naar:
redactie@vwggooi.nl

Uiterlijk voor de 28ste van de maanden december, maart, juni, september.

In principe bepaalt de datum van binnenkomst bij de redactie de plaatsing in een volgend nummer.

Adressenlijst

Website	https://vwggooi.nl			
Bankrekening	Triodosbank rekeningnummer: NL17 TRIO 0391 1047 99 t.n.v. VWG Het Gooi e.o., Bussum			
Bestuur van de Vogelwerkgroep				
Voorzitter	Piet Spoorenberg	Celebesstraat 36, 3742 DD Baarn	035-5436371	voorzitter@vwggooi.nl
Secretaris	Huub Casander	Vlie 30, 1273 WN Huizen	035-5259131	secretaris@vwggooi.nl
Penningmeester	Niek Wieringa	Zoddeland 12, 1394 KR Nederhorst den Berg	06-48477299	penningmeester@vwggooi.nl
Onderzoek en bescherming	vacature	avifauna@vwggooi.nl		
Ledenactiviteiten	Wouter Rohde	Prof. De Jongstraat 3, 1221 HX Hilversum	06-13708419	excursies@vwggooi.nl
Communicatie	Doortje van Dijk	Siriusstraat 52, 1223 AP Hilversum	06-20595083	communicatie@vwggooi.nl

Nuttige adressen

Lezingen en contactavonden zijn in de Infoschuur GNR, Naarderweg 103, 1217 GL Hilversum (bij de natuurbrug), tenzij anders vermeld.

Vogelherkenningscursus	Francis Bakker	Schuttersweg 81, 1217 PW Hilversum	035-6560067	cursussen@vwggooi.nl
Lezingen	Feiko Prins	Hindelaan 23, 1216 CS Hilversum	035-6217017	lezingen@vwggooi.nl
Promotie en verkoop	Nel Huese	Elzenlaan 40, 1214 KM Hilversum	035-6248716	promotie@vwggooi.nl
Bibliotheek en archief	Paul Keuning	W. Barentzweg 88, 1212 BN Hilversum	035-5268281	pw.keuning@xs4all.nl
Vogelziekenhuis Naarden	Erik Bruinning	Burg. J. Visserlaan 1, 1411 BR Naarden	035-6945658	beheerder@vogelasiel.nl
Buitenland excursies	Evert Constandse		035-5317565	buitenland@vwggooi.nl
Fotowerkgroep	Hugo Weenen	Koggewagen 88, 1261 KD Blaricum	035-5241123	fotografie@vwggooi.nl
Website	Dirk Prop		06-44734989	webmaster@vwggooi.nl
E-mail nieuwsbrief	VWG aanmelden bij via de website of			nieuwsbriefvwg@vwggooi.nl
Vogelwaarnemingen	www.gooi.waarneming.nl			
Ledenadministratie	zie binnenzijde voorblad			
Redactie De Korhaan	zie binnenzijde voorblad			

Het **Dineke Sluijters Vogelfonds** financiert projecten voor vogelbescherming en studie. Zie voor het indienen van projectvoorstellen de toelichting op onze website. De Adviescommissie is per e-mail te bereiken via vogelfonds@vwggooi.nl.

Subgroepen Onderzoek en Bescherming

1. Watervogeltelling	vacant			
2. Eempoldertellingen	Jan Mooij		035-5429725	mooij.noorman@planet.nl
3. Weidevogelnestbescherming	Gert Bieshaar/Ger-Jan van Loenen		035-5311002	g.bieshaar1@kpnplanet.nl
4. Zwaluwenonderzoek				
5. Zwaluwkring Huizen	Mieke Pieren-Olijhoek		06-44101890	zwaluwen@vwggooi.nl
6. Zwaluwkring Ankeveen	Arda van der Lee		035-6562309	ardavanderlee@gmail.com
7. Zwaluwkring H'sumse Meent	André van Soest		06-21876289	andrevansoest@me.com
8. Vogelringstation	Harry de Rooij		035-6289470	harryderooij@planet.nl
9. Nestkasten	Ronald Beskers		035-5387341	nestkastonderzoek@vwggooi.nl
10. Kerkuilen	Harry de Rooij/Gerard Mijnhout		035-6289470	harryderooij@planet.nl
11. Roofvogels	Harry de Rooij		035-6289470	harryderooij@planet.nl
12. IJsvogels	Jelle Harder		035-6937858	jelleharder@hetnet.nl
13. Broedvogelinventarisaties	Dirk Prop/Piet Spoorenberg		06-44734989	broedvogels@vwggooi.nl

Coördinatieteam Onderzoek en Bescherming: Jan Mooij en Dirk Prop

Voor ongelukken en/of problemen die ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

